

6338.^b D. C. M. A.
Collegii Testamentarii Publici 1611,5

Disputatio IV.

D E

S U B S T I T U -
T I O N I B U S.

Quan-

In Illustri Salana

Approbante Amplissima Facultate Juridicâ

P R A E S I D E

Viro Clarissimo & Consultissimo

Dn. ANDREA GERHARDO

J. U. D.

In Auditorio J Ctorum discutindam proponet

CASPARUS ZIEGLERUS LUSATUS.

Ad diem 25. Julij.

J E N Æ,

T Y P I S L I P P O L D I A N I S.

A N N O

M. D C. X I.

19

2

19.

VIRIS

Amplissimis, Consultissimis & Clarissimis

Dn. VALENTINO KRAPPEN,

Dn. MAGNO LÖBZELTERO,

Dn. ANDREÆ GERHARDI,

J. U. Doctoribus & Scabinatus Electoralis qui est Lipsia, illi
Seniori, hisq; Adsefforibus optatissimis.

NEC NON

Dn. JOHANNI MAJERO

Dn. JOHANNI RENZELIO

J. U. Doctoribus, inclitæ facultatis Juridicæ Lipsenium Adsefforibus &
supremæ Curiaæ Electoralis Advocatis
meritissimis.

*Dnn. Fautoribus & Patronis suis
nullo obseruantia cultu non venerandis*

offert

CASPARUS ZIEGLERUS

Anator & Repp.

D. 1. O. H. A.

DISPUTATIO QUARTA DE SUBSTITUTIO. NIBUS.

Respondente

CASPAR E ZIEGLERO LUSATO.

THEISIS I.

Egibus & moribus tanta testātib. data est potestas, ut non solum pro arbitrio de rebus suis disponere & heredes sibi facere, sed etiam heredum gradus constituere possent. Qua occasione inducta est substitutio.

Princ. J. de vulg. subst. l. moribus l. potest. 3. de vulg. & pup. l. verbis 120. de V. S. Sicut enim nuda, simplex & absoluta testandi potestas ab initio inducta postea iuribus in sequentibus paulatim restricta est Bodin. de Rep. c. 2. Carol. Sygon. lib. 1. de antiq. jur. civ. Rom. c. 12. ita etiam in quibusdam aucta, tum per leges tum per mores & consuetudines Romanorum, quibus id potestatis esse recte statuimus cum Zas. ad l. 4. n. 6. & 7. ff. h. r. adeo ut ex humanitate & privilegio quodam aut speciali gratia (ita enim id quod contra juris regulas conceditur indigitari consuevit) peregrine 44. §. quæsumus ff. de adqui. posf. l. iusto. §. nondum. ff. de usucap. l. ult. §. his itaq; C. de inoff. test.) etiā alteri testamentum facere tandem permitteretur l. patris 20. ff. de vulg. in pr. J. de pupill. quod alias prohibit l. 13. C. de testam. 1. 8. §. 2. de jud. codic. l. 77. §. mando. de leg. 2. Govean. ad l. 2. n. 1. de vulg. & pupill. Et ut cetera singularia ita & hoc non sine singulari ratione inductum est, tum ut testamenta eo facilius effectum fortiantur & res defunctorum ex voluntate disponentium devolvantur l. 1. C. de sacro. Eccles. cum ut caducū evitetur l. un. pr. C. de caduc. tol. Idq; eo magis cū testamento rebus favorabilib⁹ connumetur, in quib⁹ conservandis & sustinendis legumlatores magno semper opere solliciti fuerunt. Inde enim quarta Falcidia & quarta Trebellianica inducta est, ne heredes scripti ob lucrum vel omnino nullum vel admodum parvū testamentū deferant, testatoremq; intestatum faciant §. 1. J. ad l. falcid. 6. sed quia J. de fideic. her. Cland. Chiflet. de subst. c. 2. Vigil. ad rub. J. de vulg. in fin. Donell. ad rub. C. de inst. & subst. n. 22. Trentac. de subst. p. 2. c. 1. in fin. §. fort. Odd. de compend. in prælud. p. 1. q. 5. n. 16. 17. Sichard. ad rubr. C. de impr. & aliis. n. 2.

A

2. Et

tio, nihil nos fallat vocabuli quibusdam juris in locis latior acceptio.

Nam & ad legata, fideicomissa, donationes applicatur l. si legata C. de-
legat. l. 5. §. 9. de don. int. vir. & ux. l. 26. de hered. inst. l. 57. §. ult. ad SC. Tre-
bell. l. ut heredib. de leg. 2. l. 33. de testam. tut. l. ei cui de donat. mort. cauſ. l. 1. §.
fin autem. C. de cadve toll. in quibus tamen nulla sit instituto hereditis Fumeus de-
subſt. n. 5. Duar. h.t. c. 1. Imo adhuc generalius & quoad Eymon substituere eſt
q. ovis modo in locum aliarum qualium cunque rerum deficitientium alias sub-
mittere s. fed fragis. J. de ret. divil. l. 63. ff. de usuf. l. 18. cod. D'onnell. ad rub. C. de
impub. & aliis n. 2. Anto. Pereg. de fideic. art. 5. n. 6.

3. Hoc ipsum enim & in voce Institutionum uſu venire vi-
demus, niſi reſtringatur.

Sic leges instituere dixit Apuleius. & instituere actiones l. 1. §. deinde ff. de
O. J. l. 1. de inter. aſt. l. 1. C. si tut. non geſſ. instituere de beneficio c. i. de R. J. in 6.
Instituere obligations. Lex hoc jure ff. de J. & J. instituere fontem l. 3. ff. de aq.
plu. arc. Hottoman. in prīc. Inst. de vulgari ſubſt. Et hoc Doctores fecellit ut
tam varie ſubstitutionem nobis definitam reliquerint ut videre eſt apud Sfort.
Odd. p. 1. q. 1. per tot. Politi de ſubſt. in gen. n. 22 & ſeqq. Chiflet. de ſubſt.
c. 4. Cujac. in parat. ff. h.t. Quilibet enim pro ſubſtrato ſignificare rem determi-
navit vel in uitus, prout in effectu agnoscit. Lancellot. de ſubſt. in genere n. 1. 6. 7.
Trentac. in p. 1. n. 5. Noſtrum vero institutum aliud ſuader ut & vocis pro-
prietas, quod pater ex l. 1. l. 25. ff. h.t. l. 20. in fin. de cond. inst. l. 60. adj. Falcid. ubi
ſubstitutione ad hereditates applicatur Fumeus de ſubſt. n. 5.

4. Quo ſeu ſubſtituio eſt ulteriore gradu facta heredis inſtituio:

Gajus Inst. lib. 1. tit. 4. pr. Duar. h.t. c. 1. Vult. J. R. c. 73 n. 9. & pr. J. devulg. n. 1.

5. Vnde ut generis appellatione singula veniunt ſpecies ita. In-
ſtitutionis vocabulo venit ſubſtituio.

Adeoq; jussus instituere Titium jussiuſ ſatisfecisse creditur si ſubſtituit Titi-
um l. 20. §. 6. de cond. inst. Evidens n. hic & Logica ſubſt oppoſitio: Nec quem-
moveat quod interdu mōdeſtia, nunc alternative nunc copulatiue l. 1. ff.
h.t. rubric. C. de instit. & ſubſtit. adeo ut quandoq; pro instituto non habeatur ut
maxime ſit ſubſtituſ. l. 26 ff. h.t. Etenim Institutionis vox in uſu juris ita ſum-
etur ut nunc generis nunc ſpeciei naturam ad ſumā & ſic cum ſubstitutione in-
terdu mōdeſtia ut genus ſupponatur ut monuit Trent. in p. 1. n. 13. & iſ. A. Govcan. ad l. 1. n. 2. h.t. Adeoq; ubi institutio in ſpecie requiritur ibi
ſubſtituio non ſufficiet d. l. 26. h.t. l. sub conditione ff. de bon. pos. cont. tabb. A.
Fab. 9. conject. 5.

Nil faciunt contradicentes dū inferunt diſpositionis appellatione non venire
conditionalē l. 1. §. ſi quis ſimpli. ff. de V. O. l. 1. de Donat. l. 4. de hered. inst. & ſub-
ſtituionē omnē eſſe cōditionalē l. 3. C. de hered. inst. Don. in rub. C. impub. &
aliis n. 14. A. Fab. dec. 31. cr. 8. adeoq; institutionis nomine nō venire nā teste Polito
hoc totū t. de condit. inst. contrariatur ut & in ſpecie l. 4. 5. 6. de hered. inst. l. credi-
tores de V. S. Niſi forſan tempus pendenteſ ſubstitutionis ob institutum delibe-
rauentem reficiat ubi nullus adhuc effectus eius in eſſe appetat l. 13. de acquir. her.
ſpera.

t. qui substitutionem minime conditionatum actum esse defendit. Est enim conditione necessario apponenda, quæ vulgaris conditionis formam non sequitur ut observavit Deth. Langebeck. lib. i. annot. c. 27. Cui. ad Paul. lib. 3. sent. tit. 4. §. substituere. Nec quid obstat quod exhereditatis, qui ab institutione proorsus sunt rei nostri substituti possit. l. 2. h. t. Reete enim Oddus, quod substitutio dicatur institutione respectu testatoris institutio non respectu ejus cui sit substitutio Donell. ad l. 7. n. 19. C. de impub. & alii.

6. *Et ut Institutione simplex in specie dicta in primum gradum ita substitutio in sequentes concipitur.*

Plures enim eorum fieri possunt ut tertius, quartus &c. l. quo gradu; l. potest. 6. ff. h. t. ubi Jas. in pt. Qui tamen omnes respectu aliquo, possent dici secundus gradus, nam & crebro J Ct secundi gradus saltem mentionem faciunt l. 43. §. 2. h. t. l. precibus C. de impub. & al. l. 2. §. 4. ff. de bon. pos. sec. tabb. l. non putavit. §. a primo ff. contra tabb. l. 5. de bon. libert. l. 41. §. splendophorus. de fideic. libert. & nihil minus sequentes etiam intelligunt. Quo significatur etiam t. t. C. de secundis nuptiis conceperis est qui tamen de tertius & ulteriorib. quoq; intelligitur ut in l. hac editati. C illo tit. in pr. refertur quemadmodum & t. t. de duobus recipi stipul. sufficit ut maxime plures habeantur. Juvat quod a prima substitutione quadrantes sequentes dependent ita ut illa ob conditionem deficientem deficiente deficiant ceteræ in universum simul omnes Ant. Peregr. de fideicom. art. 29. n. 29. & art. 5. n. 35. Menoch p. i. cons. 99. n. 209. Quo respectu primus substitutus quoad secundū habetur pro instituto, & ex lecentia Hottom. deficiente primo secundus pro primo, iterum deficiente secundo tertius pro primo & ita deinceps habetur. Ut sic vel solius secundi gradus appellatio sufficere nobis debeat Zalus ad rubr. b. t. n. 4. Trentac. in præfat. n. 10. Oddus prælud. p. i. q. i. n. 13. 14. 15. Lancellot. in præfat. n. 10. Sed hic respectus manus nobis non ligat, quo minus autoritate J Ct modellini l. t. h. t. pr. & Pauli. 3. sent. §. heredes. secundo gradui testimoniis opponamus, & potius ordinem numerando inspiciamus ipsam dispositionem Testatoris quam eventum ipsum ob mortem aut repudiationem institutorum & substitutorum contingentem. Govean. ad l. i. n. 6. 7. 8. ff. h. t. Quæ ratio in pupillari, substitutione omnino incunda est si modo eam substitutio nem dicere jure volumus.

7. *Gradus ergo Institutionem à substitutione se jungit.*

Gradus vero hoc non intelligimus ordinem scripturae aut numerum personarum, ut si Titus ex parte prima, Sejanus ex parte secunda Mævius ex tercia, Sulpitius ex quarta haeredes esse jubeantur. l. i. l. 5. de her. inst. l. ff. 15. ff. qui testa. fac. poss. Alias quilibet coheres post me scriptus meus efficit substitutus, qui tamen saltem ordine scriptura est secundus aut tertius, utpote cum plures unus literis aut uno spiritu aut uno nomine nominari non potuerunt. Jas. in rubr. ff. h. t. n. 5. & 6. Polit. de subst. io gen. n. 20. Sed gradus nobis est ordo successionis l. 2. §. 4. & 5. ff. bon. pos. secund. tabb. l. 3. §. 1. & seqq. l. 14. de lib. & post. Paul. lib. 3. sent. t. 4. §. hered. l. 3. 6. ff. de statulib. Gov. ad l. i. n. 3. ff. h. t. Et quidem talis ordo per quæ omnis graduum concursus impeditur l. 37. ff. de her. test. l. quandiu. de vulg. & Donel. 6. com. 23. Hott. ad pt. J. h. t. Laterem itaq; lavant qui colligunt: Arqui sunt uliore grade instituti qui tamen non sunt substituti. 60. & l. 87. ff. de hered. institut.

pupilli hereditatem non in secundo sed in primo gradu accipiat ut obseruat acutissimus Faber decad. 33. et. 4. & 6. ita ut secundo loco quidem sit, sed hereditas ei non in secundo gradu deferri videatur. Attamen suo respectu quoq; in secundo gradu positus videtur, vel in comparatione respectu heredis primi paterni. Donell. ad l. 7 n. 10. C. de impv. & aliis. & ita si referamus substitutionem ad institutionem H. atom. pr. J. h. t. vel quoad intentionem & dispositionem testatoris emergentem ex illa conditione si heres erit & intra pubertatem &c. id quod tum uero venir, quando pupillus qui non abstinuit, deceperit, hic n. pro herede habetur l. 3. C. de suis & legit. l. 2. §. si quis ex liberis. ff. ad SC. Tertul. l. 7. §. 1. de adquir. her. l. 87. de leg. l. Ant. Fab. dec. 31. et. 9. adeo ut substitutus junctas patris & filii hereditates accipiat, id quod non absq; magno effectu procedit l. paterfam. de privil. credit. l. 42. de eccl. her. l. 12. de vulg. & pup.

8. *Specialem vero & notabilem notant casum ubi videntur duo esse gradus, non tamen substitutio:*

Urinl. Gallus. pr. de lib. & post l. 37. pr. de hered. inst. l. 33. §. 1. de vulg. & pupill. Et enim propriè substitutio in calu quo instituto hereditas delata est, hic vero filio p̄ mortuo deferti nunquam poruit, adeoq; avus nepoti postumo statim à tempore mortis sue delataam vult hereditatem, id quod est instituere non substituere. Facit l. 43. §. Lucius ff. h. t. Cujac. tract. 2. ad Afric. super. d. l. 33 Chiflet. de subst. c. 14. Govean. ad l. Gallus. n. 25. de lib. & post. & ad l. 2. n. 17. ff. de vulg. & pup. Ant. Fab. 9. conj. II. & 21. 2.

9. *Et duo potissimum sunt casus in quos dirigi solet substitutio; adeoq; duæ etiam species, Vulgaris & Pupillaris.*

Vel n. in casum heridis non adest, ut in calum morientis ante testamēti actionem acceptam, l. 8. C. de impv. & al. dicuntur & duæ causæ l. 39. §. 1. h. t. & duo eventus l. 4. h. t. Et hæ duæ species sunt dominantes, primipilæ, atesignatae & principales, ad quas carteræ tanquā subdititiae reduci possunt Zaf. ad rubr. ff. h. t. n. 7. ibid. Jas. n. 3. Addunt his Reciprocam, Cōpendiolam, Vigl. in rubr. J. de vulg. n. 5. Trentac. p. i. c. i. pr. Polit. de subst. in gen. n. 26. Jas. rub. h. t. n. 1. Quæ tamen ad superiores reduci possunt Donel. 6. Com. 24. & ad rub C. h. t. in fin. & si a formulis substituendi diversa statim species eliceremus in infinitum excurrere oporteret Cujac. p. t. ff. h. t. Hortom. ad pr. J. h. t. Chiflet. c. 5. Vinc. Cabot. a. disp. 16. & 19.

10. *Fidicocommissum, an substitutionum speciebus ad numerandum, difficultate non caret, nos tamen negabimus.*

1. Diversas etenim hisce materiis rubricas ad signatas videmus tt. tt. de vulg. & pup. ad SC. Tiebell. de fidicocommissis de inst. & subst. &c. 2. Nec definitio nem generis fidicocommissio applicare poteris modo specificum definitum sumas, non latè uti facit Menoch. p. i. conf. 83. n. 28. & Anton. Peregrin. tr. de fidic. art. 31. ubi eo sensu etiam ex contractibus substitutiones oriri ait, & artic. I. n. II. & seqq. 3. Et alias vox substitutionis in dubio de directa accipitur, c. si pater. de testam. in 6. Menoch. 4. presunt. 66. & p. i. conf. 83. n. 38. & conf. 44. n. 5. & n. 14. nec moratur Oddum, qui hoc iudeo fieri putat, quod directa heredi sit favorabilior. 4. Hinc si testator substituit, saltem de pupillari & vulgari queritur nec ultra pre-

dus qui id Reciproca imputat. 5. Et Egregius Papinianus in l.39. §. heres. de ad-
min. tut. cum qui fideicommissum gravatus est, negat habuisse substitutum. 6. A-
deoq; si & fideicommissum & substitutionem meritus sum, non uno sed duplici
diversissimo jure munitus sum l.6. §. Titius ad Trebelli. Erratio diversitatis sup-
perit. 7. Etenim iura civilia substitutum pro herede habent l.1. h. t. Fideicom-
missarium v., nullateous l. si heres. l. postulante ff. ad SC. Trebell. §. in primis J.
de fideic. hered. l. §. 1. q. cum eo, Menoch. conf. 85. n.33. quod & Ant. Peregrinus
faretur de fideic. art. 32. n.80. 81. Unde in materia penali appellatione heredis, fi-
deicommissarium venire negat l. si antequam ff. ad Syllan. Ut nec in conditione
de dando heredi l. 44. §. cum hereditas ff. de condit. & demonst. 8. Deinde sub-
stitutione sit in locum heredis deficients l.3. l.69. de acquir. her. Gomez. to. 1. c. 3.
n.33. Cum fideicommissarius non admittatur aliter, nisi heres non deficiat §. 1.
J. de fideic hered. l. cogi. ad Trebell. 9. Deniq; alias hoc absurdi sequeretur ut
in codicillis quis posset heres fieri, cum in illis fideicommissum reliqui possit
§. ult. J. de Codicillis. Zaf. in rubr. ff. h. t. n.ult. Ant. Fab. 15. conj. 14. Chiflet. c.5.
Nil ergo faciunt l. coheredi §. cum filia de vulg. & pupill. l.37. §. 1. l. 67. ad Tre-
bell. l.64. l.77. §. volo. delegat. 3. l. cam quam. C. de fideic. l. 16. C. de paſt. l.19.
de testam. militi. l.34. & leg l.1. 6. §. cum dorem. C. de inst. & subst. ad quem textū
non sine Imperatoris reprehensione responderi posse putat ſfort. Odd. &c. quæ
nobis à. Trentac. Odd. PolitCagnol. Cyrr. Petr. Gregor. Donell, & aliis obji-
ciuntur.

11. *Varie autem vulgaris substitutionis formula concipi solet.*

Uti apparet ex l.1. l.13. l.36. l.41. de vulg. & pupill. l.23. l.25. de hered. inst.
Cujac. π. C. de instit. & subst. Fumeus. de subst. n.15. 16. Duar. ff. h. t. c. 1. Rolan-
din. p.1. fol. test. rub. 48. n.1. Gomez. tom. 1. c. 3. n.4. 5. 6.

12. *Non vero sub hac: Si Titius heres non erit, restituat here-
ditatem Mexio.*

Putare enim prorsus substitutionem esse, nec substitutionis, nec fi-
deicommissi quoque nomen mereri, sed nihil omnino importare proper l. ubi
pugnantia de R. J. Non n. substitutione esse potest, utpote qua restitutionem non
admittit, cum directo jure substitutionis veniat hereditas ad substitutum l. 60.
adquir. her. vel eo deficiente ad coheredē aut legitimos. Non fideicommissum,
utpote cum apposita sit conditio. Si non erit heres, que ab omni fideic. abhor-
ret. l. non justum C. ad SC. Trebell. Non itaq; actus debet ex eo incipere à quo
si effe incepit definieret. l. 1. ff. de usufi. leg. l. pro parte. ff. de Servit. l. si sub una.
§. 1. de V. O. l. existimo. l. pluribus. §. 1. ff. eod. §. an servus. J. de legat. §. item cō-
tra J. de inutil. stipul. Lancellot. vulg. c.2. n.9. Trentac. p.1. c.2. n.2. Gomez.
to. 1. c. 3. n.5. Zaf. de subst. p.ult. q.1. Ant. Fab. dec. 31. et. 7. Claud. Chiflet. c.12.

13. *Et non solum purè verum etiam sub conditionibus variis
ex arbitrio testatoris substitutus vocari potest.*

Quamvis n. omnis substitutione per se videatur esse conditionata, attamen
quæcujus conditions intrinsecæ sunt, quales ut maximè expressum in formam
conditionis adponantur, actum conditionatum efficeri non dicuntur l. 22. §. 1.
l. 15. in fin. ff. quando dies legat. ced. l.37. de V. O. l.3. de leg l. Ant. Fab. dec. 26.

conditio conditionalem substitutionem omnino faciet, l. 99. de cond. & demost.
Anton. Govean. ad l.s. n. 2. ff. h. t. ut si Titius heres non erit, Moëvius si navis ex
Asia venerit heres esto, vel. Si Titius mihi heres erit, etiam filio heres esto l. 8. §. 1.
ff. h. t. Paulus. 3. sent. 4. §. substituere.

14. *Conditiones vero iste uti aliás ita & in substitutionibus*
nihil disponunt; adeoq; filius in substitutionis conditione positus, si
filius heres non erit Titius heres esto, pro instituto non habetur.

Ita enim contra Pegasum putat ab Aristotele Pomponio & Ariano concludi-
sum fuisse Chifleti, per l. 19. de her. inst. rex l. si quis sub condit. 3. Si quis omis-
sa caus. testam. l. 16. in fin. de vulg. l. 28. de hered. inst. l. 82. eod. l. Lucius 88. eod.
Unde inductum ut non sufficiat substitutus sed nominatum heredem in primo
gradu instituere opus sit, non n. institutio fictionem & suppositionem admittit
si de ea non appareat §. imprimis §. de fideic. nec nuda voluntate sed verbis
testamentis fiunt gl. in l. in fraudem §. i. de testam. milit. fac. l. 2. §. pitiis ff. de
vulg. & pup. l. 1. §. fin. cod. Wefemb p. 2. conf. 73. n. 9. Mirificè vero dissentientes
falluntur per l. 41. in fin. h. t. Gallus. pr. de lib. & posth. l. 57. §. i. ad Treb. & l. 3. §. si
libertus de bon. libert. dum præsupponenda omittunt, & verba compendium causa
omissa non animadvertunt. Chifleti. de subst. c. 12. & de jure fideic. c. 1. Ant. Fab.
dec. 26. et. 5.

15. *Hinc herede instituto & ei si sine liberis deceperit substitu-*
to dato, à liberis substitutus excluditur quidem, sed non inde statim
liberos ex testamento vocari consequens est.

Theſſaur. decif. 96. Mantic. de conject. ult. volunt. lib. 11. tit. 2. Trentac. de
subst. p. 4. c. 11. n. 20. Jul. Clar. 3. sent. §. testamentum. q. 75. & 79. Claud. Chiflet.
de jure fideic. c. 14. Rol. Vall. cons. 5. n. 3. Comm. Dd. in l. ex fæsto. §. ex fa-
eto ff. ad Trebell. Fachin. 4. contr. 51. A. Peregr. de fideic. art. 28. Ant. Fab. dec.
26. et. 1. 2. 3. 4. &c. Paul. Parisp. 2. conf. 77. per tot. Gomez. 1. resol. 3. n. 23. Neq;
caim verbis conditionalibus sed legalibus & imperativis heredum institutiones
concipiuntur. l. 1. §. ult. de her. inst. l. 3. de lib. & posth. & conditio nil ponit in
esse l. 1. §. item. si ita. l. 30. §. tametsi. ad l. Falcid. adeoq; nec legatum taliter
dari potest. l. 8. si quis omis. & pro præterito habetur, qui in conditione ponit
ur l. 16. h. t. Unde in consilio Galli de nepote posthumo instituendo non suffi-
ciet filium ponit in conditione ista, si filius vivo me morietur sed diserte instituendus est l. Gallus §. in omnibus ff. de lib. & posth. ut recte adnotavit Gomez. &
explicatum dedit Ant. Fab 9. conj. 10. & 10. conj. 2. & 10. conj. 15. Govean. ad l.
Gallus. n. 25. de lib. & post. Nec moramus verba in l. Lucius 85. de her. inst. ibi
prudens consilium: Neq; enim hoc necessario dispositionem inducit cum in l.
82. eod. tit. de tali consilio quoq; appareat nec tamē institutionem inducat. Suffi-
ciat, q; per hoc consilium legitimis iuccellio relevata sit, arg. l. 8. §. 1.
de jur. codicill. Nec tanti facimus quod testator non saltem institutum sed &
eius liberos præulerit substitutus: non enim sequitur ut eodem modo utrumq;
fecerit, sufficit effectus exclusionis, qui non præsupponit eandem formam suc-
cessionis, d.l. 8 §. 1. de codicilli. Et hoc saltē in habilibus terminis ut in specie d.l.
Lucius

tronem, verum propter regem ut pote fratris illi, quae succēdo non a testatore sed à jure datur. Cæterum si ab extraneo talis substitutio fiat, nec ex testamento nec ab intestato liberis in conditione positis successio patebit: Non ab intestato, nullum enim jus sanguinis subest. Ex testamento tamen eos admitti tentant Menoch. de præsumt. lib. 4. præf. 76. Chifler. d. c. 14. Cujac. consult. 50. fideicommissum inde extorquentes: Tum quia magis dilecti dicuntur quam substituti, quod tamen negarim: Tum quod ex voluntatis conjectura quaecunq; fideicommissa debentur l. 67. §. ult. l. 64. de leg. 2. l. 74. ad SC. Trebell. præterim ubi consilium testantis apparet l. 11. §. haec verba, de leg. 3. Tunc n. quasi per obliquum si non vocati tamen invitati censentur l. 69. §. fratre. l. 77. §. fidei heredum, de leg. 2. l. 76. §. pater. cod. Quod tamen hic vix admiserim, non propterea ut quidam volunt, quod ibi fideicommissum extinctum sit propter mortem fiduciarii ante aditam hereditatem l. 13. §. l. 27. §. quoties. ad SC. Trebell. posset enim sustineri per substitutum l. 4. C. ad Trebell. l. 61. §. i. de leg. 2. sed quod & voluntatis conjectura, & legis interpretatio, & verba precaria nos deficiant, absq; quib; fideicommissum in testamento nō inducitur l. 38. §. pen. dē leg. 3. l. 68 §. i. cod. l. 32. pr. de usuc. leg. l. 34. pr. & §. Gaius de leg. 2. l. 11. §. si ita de leg. 3. l. 77. §. mando de leg. 2. nisi speciale principis rescripum adsit. l. 67. in fin. de leg. 2. qd ad consequentias in conjecturis non est trahendum. l. 14. de ll. In dubio v. fideicommissum tanquam res onerosa non præsumitur l. cohæredi §. cum filie de vulg. & pupili. & quod non apparet ex testamento id non admittatur l. si fuerit ff. de reb. dubiis. Roland. à Vail. p. 4. conf. 34. n. 1. 2. Menoch. p. r. conf. 27. n. 48. §. 50. Et alienum proflus videtur hic querere de successione liberorum, cum potius respiciamus conditionem ipsam quam liberos in conditione positos: Sufficiat quod substitutus per eorum existentiam excludatur, nec refert an iij ad successionem vel patris vel testatoris perveniant l. 114. §. cum erit de leg. 1. Perinde enim est vel ita testator substitutus, si navis ex Asia venerit, vel ita, si institutus sine liberis decedat, ut exemplificat Oldradus conf. 21. quem refert & sequitur Anton. Fab. dec. 26. er. 9. Neque enim liberi propter seipso videri debent in conditione positi, sed propter patrem gravatum, quem eocalu testator onus hoc sustinere voluit propter solum defectum illius conditionis, sub qua substitutus vocabatur: Et contraria sententia posta sequeretur, ut pater ipsis propriis liberis teneretur restituere, & sic inductum in favorem patris operaretur eius odium. Quod argumentum Anton. Peregrin. de suo præceptore D. Forniello gloriatur. Et sic utroque casu tam existentium quam non existentium liberorum pater successione privabitur, quod menti testatoris non convenit Johan. Dilect. de art. test. tit. 6. caute 36.

16. Potissimum concipi substitutio vulgaris solet in conditionem, Si primo gradu institutus non erit heres: sub qua & voluntatis & postea eius causus continetur: Uno tamen expresso alter cessare: videtur.

Qui

et no. & postea placitum eam non esse & non posse ad eam quādū opponta
se invicem continere non possunt l. 4. de adj. hered. ne is qui voluntatem defun-
cti allegare debet, eam adversum te habeat l. 101. l. 96. de cond. & dem. Adde
quod substitutiones strictè interpretandæ Menoch. p. 1. cons. 85. n. 37 & cons.
97. n. 91. Quaratione nec pupillariter ad 10. annum substitutus ultra admitten-
dus erit l. 21. l. 43. §. 1. ff. de vulg. & pup. l. 2. §. si primus ff. de bon. pos. sec. tabb.
Neq; n. ex conjecturis sed per verba expressa testatoris animum explicantia be-
redes inducuntur. Quod & in legatis usuvenit, ubi is qui amittit legatum si nolit
tutelam administrare non amittit si non potest l. 76. §. 6. de leg. 2. l. 8. C. de lega-
tis. Mantic. de conj. ult. vol. lib. 5. tit. 1. n. 3. Duar. h. t. c. 9. Anton. Fab. dec. 33. er. 5.
Fachin. 4. contr. 61. Polit. devulg. n. 101. &c. Chiflet. c. 11.

17. *Duplex vero habetur vulgaris, Expressa & Tacta.*

Hanc ex variis conjecturis presumunt Dd. ut l. 24. l. 25. & her. inst. l. 27. l. 41.
pr. de vulg. §. sed si instituto. J. de vulg. Donell. 6. Com. 14. Menoch 4. præsumt.
43. & 53. Chiflet. d. c. 11. Cujac. consuli. 46.

18. *Potissima vulgaris tacta est qua ex pupillari expressa o-
ritur.*

l. 4. ff. de vulg. & pup. Et non sine ratione. Etenim si illa conjecturata vo-
luntatis extensio in vulgari expressa admittitur ad pupillarem tacitam, Quidni
etiam in pupillari expressa: Si quidem in vulgari expressa substitutus saltus ad
hereditatem testatoris vocatur. At in pupillari expressa tam ad patris quam ad
filii l. ult. C. de her. inst. l. 7. §. ult. de acquir. her. Quare si pater voluit substitu-
tum utriq; heredem esse, quidni voluerit etiam sibi: Aut si voluit filius habe-
re heredem, multo magis ut ipse, Id. negotii agit testando. Donel. ad l. 2. n. 2.
&c. C. de impub. D. alis. & 6. Com. 24. Vincent. Cabot. 2. disp. 18. Quintil. lib. 7.
inst. c. 7. Rol. à Vall. vol. 4. cons. 4. n. 43. Et non debet in sola impuberis filii vo-
luntate esse per suam abstinentem patrem intestatum facere Guil. Onciac. A-
cad. quæst. 4. n. 3. Roland. de testam. p. 1. rubr. 23 per tot. Menoch. 4. præf. 43.
& præf. 65. & cons. 32. ubi illud ex Cicero exemplū refert de Manio Curio,
quem M. Coponius ita substituerat: Si postumus moriatur antequam in suam
tutelam perveniat. Posthumo non nato Manius Curius ex tacita vulgari ad-
mittivolebat adhuc L. Crafo. Et fundamentum non leve suppeditat Ja-
volenus in l. paterfa. in pr. de privil. cred. ubi rationes excutiuntur quæ p. pupi-
llariter substituto ex tacita vulgari ad hereditatem patris vocato faciunt. Cui ta-
men opinioni per multa presuppositis contradicunt Politus de pupill subst. n. 39.
Vigl. ad §. 1. n. 2. J. de pup. subst. Ant. Fab. dec. 2. er. 9. &c.

19. *Cui consequens est ut pupillariter substitutus pupillo abfi-
nente possit ad patris hereditatem venire.*

Nec enim ad effectum pupillaris substitutionis necessario requiritur, ut fi-
lius cum effectu sit heres siquidem & exhereditato substitutus ita potest §. 4. J. de pu-
pil. l. 2. pr. ff. h. t. Et sola existentia sui heredes confirmat tabulas pupillares &
facit impleri conditionem, si heres erit. l. paterfam. ff. de privil. credit l. 12. de
vulg. l. 4. de acquir. her. Tunc itaq; ex tacita vulgari venire potest substitutus ut
tanto minus etiam de secundarum tabularum valore dubitet l. 2. §. 1. & 2. h. t.
l. 11.

ob principium negatum, oportet displaceat Fabro. decad. 33. et. 4. 1. Tum quod saltem impubes dicatur heredem ex pupillari habere posse in l. 42. pr. de adquir. her. Sed subjecta materia consequentiam tollit, per verba metu enim onerum patis &c. quae in vanum adposita essent si substitutus proflus non admitteretur.

2. Tum quod sicut etiam abstiens adhuc pro herede habeatur. l. 30. §. sed et si. ff. de fidei. libert. l. 1. §. qui sunt ff. si quis omis. Sed recte Sforr. Oddus pralud. p. 2. q. 6. n. 9. hunc sicutum heredem quoad conditionem substitutionis tacite vulgaris pro herede nunquam haberi ut appetat in minore audeat & iterum restituto l. 44. de rejud. l. 2. §. 3. de vulg. & pup. l. 61. de adquir. her. & in suo im-
pubere se immiscere & iterum abstendo. Non enim talis est heres qualiter patet
esse voluit l. 19. pr. & §. 2. de cond. & dem. Lancell. de vulg. n. 32. Don. 6. Com.
24. Alias certe nusquam filiosam. vulgariter substitui posset, semper n. per nudā existentiam eluderet & excluderet substitutum, quod absurdum nunquam Ant.
Fab. evitare potest. Passager. de test. rub. 23. n. 33. Govean. ad h. t. n. 41. 3. Tum per l. ro. de lib. & posth. quae eliditur per l. 4. h. t. 4. Tum quod in formula pu-
pillary nulla adit conditio l. 8. pr. h. t. Non tamen attendit id quod per vim le-
gis inde dependet. Alias idem de vulgari expressa (quae & ipsa perfectam condi-
tionem non habet ut in th. 13.) ad eludendam tacitam pupillarem dicere possi-
mus. 5. Tum deniq; quia ideo tacita vulgari à Dd. effecta ~~fur~~, ut per eam pa-
tris hereditate adita pupillares tabulae firmantur, quo tamen non opus est cum
per sui hereditis nudam existentiam confirmantur. Quod eadem facilitate qua
dicitur, etiam negatur.

20. Cujus principij & hoc conseclarium est, ut maximè impu-
bes vivo patre moriatur substitutum tamen adhuc ex tacita vul-
gari admitti.

Nam illa vulgaris tacita inducta est a lege cum omnib. qualitatibus quas ha-
beret alias si expressa fuisset, adeoq; in vim expresse vites suas post mortem te-
statoris exerceret. Hic n. finis substitutionis est ut ab illis in defectu insitutorū
vites suas testamentum habeat Chifler. de subst. c. 14. Fachin. 4. contr. 67. Neq;
hic expressio virtutis statim virtutibus esse tacitum posse aquam non in vim acce-
ssionis sed ut aequa principaliter legem inductum est arg. l. 1 §. 1. quib. mod. pign.
solv. & sicut per legem inducitur, ita per eandem quoq; sustinetur. Idq; tanto
fortius procedet cum videamus idem obtinere in pupillari tacita, qua sustine-
tur, ut maximè vulgaris expressa per additionem aut immixtionem sit perempta
l. 12. de vulg. l. 42. de adquir. her. Trentae. p. 1. c. 10. n. 18. Sforr. Odd. pralud. p. 2.
q. 5. n. 14. Gomez. i. rof. 2. n. 30. Resistit Fab. dec. 33. et. 2. quod nihil valeat ex
tabulis pupillaribus si pupillares tabb. sint testamentum si-
lit. quod nihil ferit. Iterum: Atqui inquit substitutio directa in casum utilem
non debet valere in casu inutili. Sed si perpendisset habiles & uriles terminos pre-
supponendos, non ita conclusisset. Tandem cum communis Dd. opinione in l. 3.
C. de inoff. testam. p. 1. 1. testatoii imputandum, qui post mortem impuberis
non alium substitutum habebet, Passager. d. tube. 23. n. 26. & 42. Sed non opus
esse

21. Expressa vulgaris regulariter hac cōcipitur formula: Si ins-
titutus non erit heres: In qua interpretanda qualitas personae insti-
tuti inspicitur.

l.33 pr.1.8.3. s.t. de aeq. her. quod & in Institutione usuvenit l.3. C. her. ins-
disp. praecl. th. 9. Horcom. al§ ult. J. de vulgari.

22. Et quidem in servo alieno quem patremq. arbitratus est
testator, conditio illa ob ambiguam voluntatem inducit divisionem
hereditatis inter servit illius Dominum & Substitutum.

S.ult J. de vulg.l.45 ff. de her. ins. ubi specialem notant casum concursus
Instituti & Substituti, cum hic per illū regulariter excludatur l.69 de adquir. her.
Cano. hec habetur quid testator sentire aut disponere voluerit per verba, si
heres non erit, si conditionem instituti scivisset. Siquidem & pro Domino & p.
Substituto non levia militent iura: Quare medium iudicium est ut fieret divi-
sio in partes viriles d. l. 40. pr. Nec obstant legi verba ultima, que de alio, non
hoc noscere loquuntur causa. Cum tres distinetæ species ibi decidantur. De seruo
quem testator liberum putabat. 2. De servo quem servum esse sciebat. 3. Deli-
bero qui post mortem testatoris in servitute redactus est. Mac. Lyclama s. membr.
15. Claud. Chislet. de subst. c. 12. Non v. presupponimus alium servi instituti
coheredem ut facit. Horro. nec correctionem admittimus ut somniarunt Cur-
jac. Polit. Ant. Fab. Vulteius &c.

23. In Filio familiæ per extraneum instituto vulgaris substitu-
tionis conditio etiam personam patris comprehendit, adeo q. sub-
stitutum excludet pater.

Non u. filius fam. alter quam consentiente & iubente patre potest adire &
patrem heredem facere l.6.1.25 §. iulfum & seqq. l.9.2. de adquir. her. Ergo etiam
non nisi consensu eius poterit locum facere substituto. Uti & econtrario patre
hereditatem filio fam. delata in repudiando nihil agit l.13. §. ult. d. r. Et, quavis
filius fam. primum repudiavit, arramen iterum cogi possit adire, cum non sit no-
num, contra proprium venire factum in iis quæ alieni & non proprii compen-
di causa fuerint. §. sicutor. J. de inoff. test. l. adversus §. 1. ff. eod Adde quod verba
conditionis vulgaris (sua non erit heres) tam personam filij quam patris spectant.
l. o. de her. ins. & filio instituto patrem etiam invito filio admittitur perinde ac
si esset institutus l. ult. §. 1. C. de bon. quæ lib. id quod ideo factum & sanctum
potatur ut fieret compensatio patris potestatis per novas leges paulatim immi-
nuit ut pater ex tota adventitiorum & quasi castrorum maiestria. Imo nec id
invito testatore fieri, cum ideo substitutus sit postpositus ut filius esset heres, id
quod sic etiam tunc, quando pater est heres. §. 1. de bon. libert. l. ult. C. de
impub. & alii subst. Juvat quod parti in casu filii instituti, plus sit concilium
quam transmissario, Ille enim etiam post repudiationem a filio factam ad-
mitetur, quod non est in hoc l. u. C. de his qui ante sperr. tabb. & de trans-
missario nunquam dicitur quod perinde habecatur ac si esset institutus. Atqui
Transmis-

c.10. Don. & Com. 24. Polit. de vulg. n.46 & 59. Fachin 4. cont. 63. Petri. Gregor. Tol. lib. 45. syntag. c. 15. Passager p. 1. flor inst. rub. 23. n. 19. Guil. Onciac. quæst. acad. n.5. Aut. Fab. dec. 33. et. 7. Difs. Govean. ad h.t. n.12.

24. *De transmissario quæsitum est an & is sub conditione, se heres non erit, ad substitutum excludendum concipi intelligatur.*

Triplex vero potissimum habentur Transmissarii ut Trentac. p. i. c. 5. Anton. Fab. dec. 34. et. 4. &c. Onciac. Acad. quæst. 8. obiectuarunt, vel i. jure fuitatis l. 8. C. de suis & legitim. l. 3. C. dejur. delib. vel 2. jure saugiuus ex constitutione Theodosij in l. un. C. de his qui ante apert. tabb. vel 3. jure deliberaudil. l. 19. C. de jur. delib.

25. *De Transmissario ex jure suitatis nullum est dubium quin preferatur substituto.*

Aperte enim Justin. in l. un. §. 13. C. de caduc. toll. nominatim eas personas, ad quas hereditas non adita transmittitur, præfert substituto. Ille querationem juris civilis evidenter habet: Etenim sui si nec te immisuerunt nec ablentis sunt, semper pro heredibus habentur d. l. 8. C. de suis & legit. l. 1. C. si ut se ab her. abstineat, etiam jure priorio l. 2. §. si quis ex liberis. ff. ad SC. Tertiy. Neque n. sufficit quod possint se abstinere, si res ipsa non abstineant l. 12. ff. de interrog. injur. fac. Hinc nepos, cuius pater se non abstinevit nec immisuerit, etiam avitus creditorib. tenetur nisi se abstineat l. 7. §. i. de adq. her. Itaq; si sui ita moriantur transmittunt hereditatem l. 6. ut adquirendā sed ut adquisiū l. 9. §. ult. de reb. dub. l. 8. de adq. her. l. 1. in l. 12. l. 13. de test. mil. l. 19. §. i. de castr. pec. adeoq; deficerit conditio substitutionis. Vinc. Cab 2. disp. 23. Joh. Pyrrhus. tract. de suitate n. 1. Q; jus postea etiā lati⁹ extensū est in l. 6. C. de inst. & subst. Menoch 4. præsumat. c. 9. Exjusdem valoris erit transmissio ex l. si infantis. C. dejur. delib.

26. *Idem & de Transmissario Theodosiano dicendum.*

Nā & hic par ratio in l. un. C. de his qui ante apert. ubi hoc ipsi Imp. proposito est agere, ut hereditas nō adita quoad transmittendū habeatur pro adquisita, quod asperet ex subjecta ratione, ne sic nepotes & reliqui descendentes ob torturas causas avita successione fraudentur & extirpane veluti substitutis postponantur. Accedit quod manifestissime Justin. in l. un. §. 5. C. de caduc. toll. personas in Theodosiana constitutione expressas quæ transmissiōnem suis heredibus confert ut recte observavī. Gomez. tom. 1. resol. cap. 9. nu. 50. Neque hic substitutis jus auferatur: Siquidem potius impeditur jus adquirendum quam adquisitum tollitur, id quod facilis per Imp. fieri potius pereat quæ traduntur ab Interpp. in §. eadem lege Inst. quib. ex caus. n. an. non lic. Johan. Pyrrhus. d. tract. n. 16. Chiffet. de subst. c. 13.

27. *Aliud in Transmissario juris deliberandi dicendum, quæ substitutum non excludit, sed ab eo excluditur.*

lib. in mentem venit jus substituto de proximo adquirendum impedire vel jam adquisitum tollere & ut colligit Ant. Fab. dum Imp. promiscue de hereditate testamentaria & legitima loquitur, inquit se non alio casu favere testamentario heredi quam legitimo: Atqui hoc casu nullus adest substitutus ergo etiam ille casus tunc existere intelligitur cum nullus adest substitutus. Ut ita Justiniani constitutio tunc verificari dicatur, quando nihil intermedium adest, quod impedit hoc inter Transmittentem & Transmissarium. Juvat quod Transmissarius per ius deliberandi non dicitur a defuncto adquisitam hereditatem accipere sed de novo adquirere l. 19. in fin. ibi: adeundum & ibi: pro adeunda hereditate &c. Et tunc certe jus substituti longe antevertit jus Transmissarii: Cum ille ad hoc vivo instituto (hoc est in ipso mortis instanti quod vita adnumeratur l. 18. §. 1. & manu test. l. ult. & cond. instit.) caperit jus habere, jam tum enicetum erat hereditatem non esse aditam sed extitisse conditionem substitutionis. Adeoq; transmissarius jam tum capiter excludi, cum jus adeundi etiam vivo instituto desit competere. Non ergo quem turbet quod in d. 1. 19. Imp. id ius transmittendi quod Suis hereditibus competebat (competebat autem cum hereditate non ut adquirenda sed ut adquisita l. 7 §. 1. de adquir. her.) in omnes extraneos proteget: Nam protelavit eisdem sed non eodem modo: Alias extraneis ius suitoris concessisset quod est absonum. Et quod hoc de mente Justiniani sit, pater ex posteriore Constitutione in l. un. C. de caduc. toll. l. in §. 5. dum opponit transmissionem hereditatis que fit iure suitatis & sanguinis ex constitutione Theodosiana, & transmissione iuris deliberandi. 2. in §. 13. ubi adhuc Regulam illam (hereditas non adita non transmittitur) sartam & testam conservat cum suis exceptionibus, quod tamen nunquam fieri si contraria sententia ad stipularem tuuoc enim talis Regula esset ponenda: Hereditas etiam non adira transmittitur ad quovis etiam extraneos. Quod absit. Magno numero hic Dd. contradicunt. Fachin. 4. cour. 62. Angel. tract. de Suitate. q. 10. n. 16. Lancell. de vulg. n. 82. Chiflet. c. 1; Roland. p. 1. rub. 23. n. 15. Dilect. de arr. test. tit. 5. caut. 1. &c.

28. Et quia testator substituendo in omnem casum heredis non adeuntis sibi carere voluit, utiq; etiam eo casus substitutus ex voluntate testatoris veniet, quo institutus adversus additionem restitutus est.

arg. l. 44 ff. de re jud. junct. l. 57. de adquirit her Restitutionis n. vis illa est ut omnia in pristinum reponat casum l. q. si minor. § restituiri ff. de Minorib. Et quod juris est coheredi respectu legitimorum non extante substituto, idem juris est substituto respectu coheredum & legitimorum. At coheres praefertur legitimis, si quis uam portionem agnoverat, restituatur l. pen. de adquir. her. Ergo &c. Huc faciunt, l. 1. §. si quis adita l. 2. §. si honorum ff. ad Tertull. l. 2. §. interdū. l. 38. §. 1. de vulg. & pup. Nil facit quod is qui semel exitit heres, non possit definere esse heres l. quod contra de R. J. Hoc n. ad juris civilis rationem confert, non v. impedit substitutum praetorius actiones exercere l. 6. §. 2 & 3. de bon libera. l. 2. §. interdum de vulg. & pup. l. 6. §. si dandaz. ad Trebell. l. 1. §. qui sunt in potestate

imperat l. 7. §. sed quod Papin. de Minorib. Sfort. Odd. in prælud p. 2. q. 6. n. 9. Donell; ad l. 7 n. 17. C. de impub. & al. & 6. Com. 24. Ant. Fab. 2. conj. 4. Dis. Cajac. add. §. sed quod Papin. Trentac. p. t. c. 18. Duat h. t. c. 10. Govean. adl. 2. §. n. 5. ff. h. t. & ad h. t. n. 40.

29. *Imo & tum pro substituto jus militat si saltem spes restitutio-*
nis subfit ex parte heredum. Minoris post repudiationem dece-
dentes.

Jam enim exitit substitutionis conditio. Si non erit heres, l. &c. de adq. her. ubi Chif. c. 13. ponderat verbū, continuo. Et hereditas non adita non transmittitur nisi in casib. in specie exceptis l. unic. C. de Caduc. toll. q. ipsū in specie l. 18. C. de jur. delib. usuvenit ubi tametsi tutor infantis nomine hereditatē neglexerit & tamē post mortē infantis perinde habetur ac si infans omnino non esset institutus adeo q. in eis hereditib. subvenietur per in integrū institutionē. Nec obstat q. Restitutio etiam hereditib. Minoris competat l. 6. de restit. in integ. l. 18. §. ult. l. 19. ff. de minorib. Id n. sit ex persona minoris, si & ipse restitui potuit aut voluit, de quo in presentia non constat, adeo q. hereditib. non plus juris competet quam ipsi Minoris si viveret cum & aliis parcius hereditib. quam ipsi Minori subveniat l. 24. §. Scrvol. de Minorib. In genere vero nuda spes restitutions ex parte heredum minoris vix est suspensiva juris substituti cum extraordinē concedatur l. 4. §. i. de fideic. libert. adeo q. non nisi post imperationē operatur. l. 82. de leg. l. 1. 17. de inusto nupto. Duat. h. t. c. 10. Trentac. p. t. c. 4. n. 2. Ant. Fab. 14. cons. 1. & dec. 34. er. 8.

30. *Sed & tum, quando institutus Monachus post repudiatio-*
nem decepit, Monasterio substitutus prefertur.

Monasteriū n. mediante Monacho adquirit l. Deo nobis C. de Episc. & Cler. ita tamē ut Monachus institutus tale quid egerit per quod adquiri hereditas solet l. 13. de condit. inst. Neq. n. institutus ex institutione statim censemur locupletior antequam aderat l. 63. ad l. Falc. nec hereditas in bonis ejus antea est adeo q. nec in bonis Monasterij. Absurdum siquidē esset ut Monachus facilius ficeret Monasterium hereditem quam ipse heres fieri posset si sui juris esset. Sic servo instituto hereditas non nisi eo adeunte adquiritur Dominio. l. 3. C. de her. inst. l. is qui heres de adquir. her. est n. jus personale, posse adire & co. hæret medullitus personae instituti, nec ab ea avelli potest l. 5. G. de jur. delib. l. 18. l. 6. de adquir. her. l. 13. §. ult. eod qualia jura non solent immediate transire §. pen. Jaf. de stipul. sero. l. necessario. §. pen. ff. de peric. & com. rei vend. l. insufficiu. ff. tolut. matrim. Et cum per factum expediantur, sunt integra persona ut filii & servid. l. 4. C. de her. inst. ita & Monachi ita ut hic etiam Prelato imperanti possit non parere & coactus fallens hereditatem Monasterio non adquirere l. 6. §. ult. de adquir. her. Politus devulg. n. 52. Sfort. Odd. prælud. p. 2. q. 4. n. 5. Duat. h. t. c. 10. Anton. Peregr. de fiduc. art. 28 n. 76. Chiflet. de subst. c. 9. Govean. ad h. t. n. 21.

31. *Non tamen Fisco, si institutus post actionem indignum se*
fecerit.

ff. ad Syllan. nec sequenti gradu, ut maxime per eum mois defuncti vindicatur, locus erit l. 15. d. t. quia cum effectu plenissimo hereditas in primo isto herede indigno consistebat ita ut etiam ab intestato habiles termini non ad sint ut Edicto successario locus fieret. Imo si testator ita pupillariter substituerit: Quisquis mihi heres erit &c. **V**in l. 8. ff. de vulg. attamen illi indigno locum esse putarim per l. 43. in fin. ff. cod. l. 88. de her. inst. Non n. per hoc fidei sit heres l. 51. **S**ult. de fidei us. l. 14. in fin. de novat. Ant. Fab. dec. 32. er. 9. Nec hic distinguendum an adita sit hereditas an vero non? Non n. alter de indigno queri potest quam si adierit; neq; n. si repudiat, cogetur necem defuncti vindicare adeoq; nec indignos dici; Imo si ante additionem talis moriatur, non sicut sed heredibus hereditas cedat adeoq; etiam substitutus si adsinet ult. **Q**uid ut indign. Roland. p. i. rub. 23. n. 21. Politus a. 73. Trentac. p. i. c. 8. Fachin. 4. cont. 64.

32. Ut nec Fideicommissario si cum eo concurrat ut maximè institutus repudiaverit.

Nam institutus semper magis dilectus est quam substitutus l. Publius in fin. de cond. & dem. l. ult. C. de V. S. l. 85; de her. inst. l. cum ita. \$ in fidei ff. de leg. 2. Menoch. 4. præsumt. 16. n. 3. Sed fideicommissarius antepositus fuit instituto gravato. Quidam multo magis substituto? Et cum de jure concessu sit fideicommissario, ut cogere possit fiduciarium ad audeundum t. t. ad SC. Treb. utiq; testator qui iusta sente præsumitur, hunc fideicommissarii beneficio se applicare voluisse & hoc jus ipsi integrum reservasse intelligitur l. nemo potest de leg. 1. Accedit textus l. 63. \$.

33. Effectibus hisce vulgaris substitutionis male etiam hic adnumeratur quod per eam suitas filiorum fam. tollatur.

Alias nunquam vulgaris expressa contineret tacitam pupillarem: Fit n. haec non nisi suo l. 2. pr. l. 41. §. 2. h.t. Suntate autem per vulgarem sublatu jam deficerat habiles termini, in pupillo, quod falsum l. 4. ff. h.t. l. 4. C. de impub. & al. Deinde nec pupillaris possit continuare vulgarem (quod ad minimum aliquo in casu concedit hujus sententia impugnator maximus Ant. Fab. decil. 32. er. 9. ut d. l. 4. ¶ Choc itaq; casu & q) & tamen per illam pupillus non definit esse Suus l. 12. ff. h.t. l. 4. 2. de adquir. her. adeoq; nec per hanc. Accedit quod impubes habens vulgarem substitutum adhuc dicatur existere heres, l. 10. de vulg. & pup. imo etiam post immixtionem adhuc jus abstinenti integrum habet l. 44. de re judic. id quod Suitas est proprium in impuberibus l. u. l. 57. de adquir. her. quod tam nonnullam heret si factus esset extraneus l. 6 de her. inst. Hinc & hoc principium deducitur, ut Suus habens vulgarem substitutum etiam tacendo possit heres fieri & excludere substitutum, quod sit in casu. Lucius 15. h. t. id quod suorum est. l. i. C. de juri. delib. ut supr. thes. 5. Que omnia ex voluntate Testatoris fundatur, qui substituendo saltem sibi de herede prospicere & caducum evitare non v. filio damnosus esse voluit l. nihil interest §. i. de bon. libert. l. 3 de test. milit. neq; etiam suo iuri renunciare in habendo suo herede, id quod favorem eius spectat. In contrarium communiter eunt Doctores ut ap. Fachin. 4. cont. 71. Trentac. p. i. c. 13. n. 8. & c. 14. Angel. de Suit. q. 10. n. 22. Dilect. de

alit.

2. c. 9. &c. 1. 60. 9. inde nec. int. Cui argumento tripli sicut subvenit. i. distingvendo inter id quod tacite continetur & id quod exprimitur per l. 65. de leg. i. 2. diversu esse an verba dirigantur ad ipsum institutum. Quod sit in dd. II. an v. ad substitutum in modu conditionis quod nihil disponit, quod obiungit in vulgari substitutione per tradita in thes. 15. neq; n. institutioni que per se stat, per substitutionem ex accidenti supervenientem aliquia in ea derogabitur. 3. ut maximè etiā in institutione verba si voluerit, ponantur non tamen suitatem tollant sed saltē necessitatē aedundi remittant A. Fab. dec. 1. r. er. 8. id quo d'apparet ex d. l. 86. §. 1. si paulo accuratius, verborum oppositiones p̄t: memur. Nec h̄c facit l. 16 de liberis & posth. de qua Cuij tract. i. ad Afric. & 3. obf. 21. Corras. i. miscel. 2. A. Fab. i. conj. 10. & decad. 23. er. 8. Trentac. p. i. c. 14. n. 1. Chiflet. cap. ult. Cætera juris ratio expediet.

34. *Jus tamen ad crescendi per substitutionem exspirat.*

Ita Sfort. Odd. p. 2. q. 6. n. 6 Duar. hic c. 10. Gomer. to. i. c. 3. n. 26. Lancellot. de vulg. n. 11. 3. & perl. 1. 2. §. si duo ff. debon. pos. see tab. Auth. Hoc amplius C. de fidei coim. l. un. §. in primo & §. pro secundo. C. de caduc. toll. l. ult. C. de her. inst. Legibus enim jus ad crescendi inductum est, ne testator pro parte, intestatus decederet, id quod non metuendū existente substituto, tunc n. portio non vacat ad quam cohæres debeat admitti; Non v. ex voluntate testatoris ut vult Menoch. 4. præsumt. 86. in fi. siquidem & invito & prohibente eo obtinet, & in testamentis militum in quibus voluntas maxime dominatur l. 1. & t. t. de testam. milit. omnino cessat l. si duobus. d. t. Valer. itaq; his Regula proviso hominis collit provisionem legis Nil officit l. 30. h. t. ibi n. deficit conditio substitutionis ita ut non immerito cohæres jure accrescendi potior sit. Duar. lib. 2. de jur. acer. c. 15. Nil etiam l. 80. de adquir. her. ubi nullus adest cohæres, adeoq; deficient habiles termini ad constitutionem nostram applicandam Go- veau, ad l. 4. 8. pr. h. t.

35. *Specialiter hic excipiunt casum l. ult. C. de insit. & subst.*

Ubi varie à Ductorib. specialitatis rationes excogitantur. Velut i. Quia nō est vulgaris in generalē casu nō erit heres, sed in speciale, si posthumus nō nasceretur, concepta. Absconū v. est eam de causa in casum extendere, cum casus à testatore omisso non debet haberi, p̄ expresso. l. 21. in fin. de vulg. 2. Vulgaris expressa tacitana pupillare non cōtinet si testatoris voluntas diversum suadat l. 4. ff. h. t. Hic v. maximè illam voluntatis questionem esse Imp. ait, unde ex variis conjecturis tandem concludit, ut apparet ex verbis. in hac specie, in huiusmodi ca- su &c. 3. Si testator voluit matrem sibi heredem esse, multo magis in bonis filiis exterris paribus, eam admittere voluit si is natus & postea subtractus fuisset 4. Quia ille posthumus natus statim exsistit heres & transmittit in matrem iure sui- tatus ab eq; ulla in mixtione l. 8. C. d. suis & legit. 5. Et hic non una & sola ratio sufficit, quod mater sit in medio, ad hoc ut excludatur substitutus, sed plura con- junctum posita hoc evincit. Ut quia mater erat cohæres. Quia substitutus erat in certū casu vocatus. Quia postumus erat natus. Unde in hac subjicitur, q̄ po- bluno nō nato substitutus admittatur igitur posthumo nato sed matante eū defuncta, similiter ei locū fiat: His coniunctim & mixtis fiat Regula: Quia tamen nō faciet quo min⁹ p̄cedens positio sustineatur cum mater substitutū excludat ab intestato succedendo nō vero iure accrescendi. Don ad d. l. ult. A. Fab. 15. conj. 9. & dec. 33. er. 5. Lanc. de vulg. a. 109. Menoch. 4. præsumt. 37. 36. In

accrescendi & substitutionis concurredit.

135. in pr. l. qui patri 59. l. 53. §. t. l. 80. pr. de adquir. her. l. 54. in fin. l. 23. de vulg. & pup. duplex tamq[ue] hoc ius ad heredes nou[em] devoletur l. 9. de suis & legit. l. 81. dc adquir. her. (in qua n[on] corrigendum puto ut facit Ant. Fab. 15. conj. 20.) Dua. ad tit. deadquir. her. c. ult. Guil. Onciac. acad. quæst. 12. Chiflet. c. 9. Govean. ad 1. 8. n. 2. ff. h. t.

37. Et pluribus copulativa & conjunctim institutis si substitutus datus sit, jus accrescendi substitutionis jure potius erit.

Ad veritatem enim copulativa requiritur ut omnes eius partes verificantur 1. si s[ic] qui ducenta ff. de rebus dubiis. Ergo non nisi omnibus non audeantur. substituto locus erit l. 10. C. de impub. & alii. l. 87. §. Seja. de leg. 2. Est n. in arbitrio Testatoris sub conditione juris accrescendi substitutum vocare quod hic fecisse videretur arg. l. 30. de vulg. & pup. & ita plures heredes pro uno instituisse arg. l. 5. de condit. inst. l. falsa. §. fin. de cond. & dem. l. ii. de her. inst. Sichard. ad l. 15. pr. C. de inst. & subst. per illum text. Hottom. ad pr. yb. & plures. Jps. de vulg. Zef. de subst. c. i. Guil. Onciac. quæst. Acad. 63. Fab. 13. conj. 15. & seqq. Trentac. p. 5. c. 17. per totum. Gomez. to. i. c. 3. in fin. Aliud est si separatum singulis substituuntur quod obtinet in casu l. 39. §. ult. h. t. de quo Govean. ad l. Gallus. n. 25. Matheac. de legat lib. i. c. 8 n. 27.

38. Expirat substitutio si primo gradu institutus hereditatem adquirat.

1. 3. l. 69. de adquir. her. l. 5. C. de impub. & aliis subst. Extraneus a deundo §. item Extraneus J. de her. qual. & diff. Suis autem vel tacendo vel scimmiccenti l. 3. C. de jur. delib. l. 33. §. i. de vulg. §. sui autem J. d. t.

39. Etiam si saltem jure prætorio per bonorum poss. secundum tabulas veniat.

per l. 2. §. si duo ff. de bon pos. sec. tab. non quod heredis appellatione proprie veniat bonorum possessori l. 1. ibi velut heredes ff. de posselli her. pet. l. 2. ibi. loco heredis. ff. de bon. pos. nisi heros latè & per extensionem l. ult. C. qui admittit. l. hereditatis de V.S. l. 1. C. unde liberi. l. 1. §. bonorum. ff. ad SC. Trebell. Sed quod hic conditionem à testatore adpositam ita interpretetur, id quod ex conjectura voluntatis eius proficiunt debet l. 19. pr. & §. 2. & 1 Pater Severinam 10. pr. ff de condit. & dem. Is enim verbis, si heres non erit, non avit eum qui plena hereditate fruatur est arg. l. 17. de injust. rupt. l. 14. l. 16. in fin. deleg. præst. juvat l. 3. §. i. de bon. poss. & l. 1. pr. de bon. poss. furios. Chiflet c. ult. Govean. ad h. t. n. 42. Hinc substitutio vulgaris facta filiofamilias non evanescit per nudam sui existentiam, ne & substitutus nudum heredis nomen noccat arg. l. 2. §. 5. ad Tertull. Aliud longè est si institutus velit ab intestato admitti, tuuc enim substitutus præfertur l. 3. C. de impub. & aliis. Tum quia verba, si non erit heres ad testamentarum heredem relata sunt l. 8. §. ult. de vulg. l. 3. pr. cod. tum quia hereditas legitima cessat quandiu ex testamento heres speratur l. 70. de adquir. her. Donell. ad l. 5. n. 14. C. de impub. & aliis subst. Ant. Fab. 9. conj. 14.

40. De

*scere substitutio, si institutus voluntatem testatoris adimplere
recuset.*

Nov. i.c.i. Auth. Hoc amplius C. de fideic. cuius textus occasione hoc
queritur, si Titius & vulgarem substitutionem & fideicommissum in codice
testamento meruerit, an sit in ipsius electione ut vel tanquam substitutus
directo veniat, repudiante instituto, vel ipsum ex SCto cogat adire & resi-
tueret. Id quod cum Bartolo affirmarim perl. 16. de manum. testam. 16.
§. Titius ad SC. Trebell. In generi n. dupliciti jure munitus semper electio-
nem habet utro venire velit. 1. §. si proponatur ff. si quis omisla caus. test.
& ita sentiunt Joh. Dilect. de art. test. tit. de subst. caut. 2. n. 2. Ant. P. P. g. r. in
de fideic. art. 8. n. 45. Fochin. 4. contr. 8.. Menoch. 4. præsumt. 63. n. 6. Varis.
cons. 41 n. 52 p. 2. Gomez. tom. 1. c. 1. n. 34. Quib. se opponit Ant Fab. deci-
33. erit. dicens, minimè cum posse cogere fiducierium ad aedendum, sed fal-
tem directo ex substitutione venire. 1. Quia dum ex substitutione recusat
agit ut testamentum destituatur, dum non vult voluntatem testantis imple-
re, adeoq; nōd luctum ut sentiat iniquum est. Cui se opponatur l. 1. §. si pro-
ponatur ff. si quis omisla caus. test. 2. Quia nullum habet interest ut cogat
institutum, quod olim erat, quia fortan substitutio onus habebat, quod
avertere nitebatur. d.l. 6. Id quod hodie cūmino evitare non potest.
Vetus hoc in saēto positum est, & interest eius ut hereditatem ex uno capi-
te omisla ex altero recuperet Lancell. de vulg. n. 10. Govean. ad h. t. n. 23.
3. Quia per d. Novell. i.c.i. omnis coactio proflua cessat & sublata est, ubi
hoc inductum, quod fideicommissarius jure directo & non permanentem he-
reditis hereditatem adquirere possit. Quasi v. Imperator in generi ibi regu-
lam indefinitam faceret: Quin potius de casu jam aditā hereditatis consti-
tutio concepta est ut recte ad eam Nov. adnotavit Cujacius. Ergo non po-
terit derogare coactio ad aedundam hereditatem & fideicommissarii re-
stituendam: adeoq; nūgis agit Faber.

41. *Pupillaris substitutio fit ijs qui sibi ipsi testamentum fa-
cere non possunt: Et distinguitur in veram & quasi. Illa fit li-
beris I. impuberibus qui ob etatem testari prohibentur.*

Moribus enim Romanorum contra juris Regulas inductum est ut pa-
ter filio testamentum facere possit l. moribus. 2. ff. h. t. pr. J. de pupilli subst.
4. Govean. ad d. l. 2. §. 5 n. 6 ff. h. t. Et quidem saltem ob hoc quod filius ipse
testandi incapax esset Menoch 4 præsumt. + 7. n. 5. & tamen ejus interest ha-
bere heredem ex testamento l. 42. de adquir. her. l. dg; exinde patet quod ces-
sante etatis impedimento ipsa quoq; substitutio cesset l. 14. l. 43. pr. h. t.

42. *Puberibus ergo facta, nullarum est virium, ne quidam
jure fideicommissi.*

l. 7. ff. h. t. §. ult. Inst. de pup. subst. §. masculo. eod. Actus n. semel jure
testamenti adprobatus amplius obliquari non potest l. ult. C. de codicil. &c

C

quod

§. 3. h. t. Vult. ad pr. J. de pupill. n. 8. Adde quod Homo sui juris ultra 14. annos non amplius testamenti factione carere debeat, nec patria potestas post mortem patris in infiauitum extendi debet, arg. l. 43, §. 1. h. t. Cumque in militari testamento speciali privilegio & certa qualitate talis substitutio toleretur, l. 15. de vulg. & pupill. l. precibus. C. de impub. & alii, arguit in paganis aliud servandum, ne Regula ad causas exceptos trahatur. Cönan. ult. com. 9. Vincent. Cabot. 2. disp. 21. Govean. ad l. 2. nu. 5. ff. h. t. Cuiac. ii. obs. 25. & 12. obs. 17. & 17. obs. 26. Fachin. 4. contr. 44. Vigl. ad §. ult. i. fin. J. h. t. Guil. Onciac. quæst. Acad. 36. Anton. Fab. 15. conj. 14. Nec tam faciles ad fideicommissariam dispositionem recurrandum, si de voluntate oblique relinquendi non consonat. l. 77. §. mando. l. 34. pt. & §. Gaius. de leg. 2. nisi in codicillis dispositio inveniatur. l. 76. ad Treb. ubi ebengia interpretatione juvatur ob id fortas, quod in illis ordinaria fideicommissorum licet sedes §. pen. J. de codicillis Menoch. p. 1. cons. 105. n. 11. Non pro dissentibus facit l. 34. de her. inst. utpote quæ ad institutiones vero ad substitutiones pertinet; scitè Ant. Fab. 15. conj. 12.

43. Unde si statuto non nisi Maiores 25. annis pubertatem accipient, etiam post 14 annum pupillarem substitutum habere poterunt.

Eo enim respiciunt mores Romani qui pupillarem illam induxerunt pr. J. de pupill. subft. Et lex nova addens aut detrahens antiquæ, recipit omnes restrictiones & interpretationes quas lex antiquæ, ut C. de inofsc. dor. l. inter sacerdotum. §. cum inter. de pactis dotal. Cum ergo antiqua lex de impuberibus jure Romano ante 14. annum non teftantur, ita limitabatur ut tamen per patrem fieri illius testamentū possit, utiq; & in statuto corrigente eadem qualitas remansit. Et alias ubi eadem ratio est in pupillo & Minore, ibi de uno dictum etiam in altero obtinet. l. 8. §. 1. de reb. eorum. Nec vero præcisè ad ungryem pubertas ex isto annorum numero desumenda est, neq; id ex jure gentium defumtū, sed est metum juris civilis commentum, ut patet ex. ult. C. quando Tuf. vel Curat esse desin. pr. Inst. quib. mod. tur. fin. & ex Montano tract. de tutel. c. 37. Costano de Mattrim. quæst. de his qui nupt. contr. pos. n. 19. Donell. 3. Com. 14. Ergo sicut juri civili licet intraillos annos 14. pubertatem includere, ita etiam statuto idem immutare licet l. 9. ff. de Just. & Jur. eodem tamen utrobiq; effecto & ijdē consecutaneis remanentibus l. 27. l. 28. & 29. ff. de legib. Non ergo àudio Vigl. Jason. Alexand. Polit. Tentac. & alios putantes ideo dissentendum quia Moribus contra ius civile hæc substitutio inducta est, adeoq; non extendenda l. quod meo. in fin. deadquir. poss. l. 1. §. si quis ff. de itin. actus; l. 14. ff. de ll. Inde vero hic non sit extensio sed interpretatio l. à quo conseruidines urgint, stricti juris dicuntur, non tamen abhorrent. Anton. Govean. ad l. 2. §. 5. n. 9. h. t.

44. 2. In potestate existentibus & tempore Testamenti & tempore Mortis.

Id enim

quoq; &c. Donell. 6. Com. 25, & ad l. 7. nu. 6. C. de impub. & aliis. Dur. h. t. c. 19. Et alias ut quis sit capax hereditatis plura tempora inscienda sunt l. 49. §. 1. de her. inst. Potissimum vero ista que pro actus forma requiruntur, in ipso actu concurrende necessaria est l. 1. §. 1. quis ita. de V. O. (Ad quod argumentum omnes à dissidentibus allatas responsiones instar castelli in aere esse ait Polit. de pupillari n. 23.) ne supervenientia habitatatis sit potens aliquid inducere l. que ab initio de R. J. Cumq; substitutio ista statim expiret si impubes vivo patre sui juris fiat l. 41. §. cum filiae ff. h. t. concludendum quod hoc requisito ab initio deficiente nunquam induci possit arg. l. patre, ff. de his quos sui vel alieni juris sunt. Nec officiūl. 42. de her. inst. distinguerem inter id quod abundat & id quod deficit: Facilius n. illud resecatur quam hoc suppleatur. Nil agit l. 3. §. pen. d. t. nil. l. de vulg. & pupill. l. 2. pr. l. 42. §. 1. eod Govean. ad l. 2. n. 22. 33. ff. h. t.

45. *Non ergo pupillariter substituit Mater.*

arg. §. feminæ J. de adopt. jun. l. 2. pr. ff. h. t. etiam de jure Novell. quo tamen differentia illa Suorū & Emancipatorum non tantopere attenuatur; id enim in Legitimis successiōnib. obtinet Govean. ad l. 2. §. 5. n. 11. ff. h. t. Nec quid facit l. 33. ff. h. t. tota enim formula ibi posita à pupillari abhorret. Recte Cujac. tract. 2. ad African. super d. l. 33. Vult. ad pr. J. h. t. n. 5. & Vigil. ibid. n. 6. adde Roland. à Vall p. 4. conf. 69. n. 38.

46. *Nisi per statutum potestatem in liberos adsequatur.*

l. 2. pr. h. t. juncta l. 1. de V. S. generaliter enim (ceteris paribus) masculinum concipit femininum l. qui duos. in fi. l. servis. pr. de legat. 3. etiam in correctoriis Menoch. p. 1. cons. 95. n. 13. 14. praetertim cum inhabilitas qua de jure civili obstat, per hoc statutum remota sit Correcta v. legi ratione lex ipsa correcta intelligitur. Et cum matri jus exemplariter substituendi datum sit, apparet, iuris non ahorrire admodum à pupillariter substituendi modo potestas non abfuerit. Urgit Politus de pupill. n. 20. Legislatorem in patris persona non tam potestatem, quam maturum & stabile judicium in prospiciendo filii respxisse quod apparere putat ex l. 2. & 3. ff. deconfit tut. sed vix hoc est propter l. 2. pr. §. 5. ceterum emancipatis. h. t. juncta l. 8. §. 5. ff. de inofisc testam. Trentac. p. 2. c. 10. n. 2. Jo- han. Dilect. de art. test. tit. de subst. caur. 30. in fin.

47. *Nec filio naturali tantum facta pupillaris substitutio valida est.*

Quod tamen satis ridiculè tentat Fumeus de subst. n. 37. per l. 1. §. suos ff. de suis & legit. l. 5. l. ult. de his qui sui vel alieni. jur. Gomez. tom. 1. c. 4. n. 2.

48. *Etiamsi superveniat Legitima.*

Quod tamen voluit Rolandin. de testam. p. 1. rubr. 24. n. 13. per l. fin. ff. de Natal. restit. l. illa institutio §. 1. de her. inst. l. Lex Cornelii ff. de vulg. l. pater & l. seq. ff. de captivis. Quæ omnia revelluntur perea quæ in thes. 44. dicuntur. Govean. ad l. 2. §. 5. h. t. n. 13. diff. Rol. Vall. p. 3. conf. 22. n. 21. Polit. de pupillari. n. 29.

Quid putavit Vulcej. J. h. t. pt. n. 4. perl. 62. ff. de hereditate institutio que lo-
quitur de qualitate hereditatis instituti, cum nos queramus de habilitate ejus.
eui substitutio fieri debet.

50. *Adoptatis quoq; & adrogatis pupillariter substitui
posse placet.*

1. 2. pr. & l. 10. §. 6. ff. h. t. Non tamen adoptatis ab Extraneo: Hi n-
cum in sacris patris naturalis manaceant, ab eis saltem substitutum talem ha-
bere possunt. l. pen. C. de adopt. Et adrogatus saltem in ijs bonis que vel ab
ipso arrogatore vel eius cognatis & amicis acquisivit d. l. o. §. 6. ff. h. t. l. 18.
§. 2. de adopt. Ant. Fab. 1. Jurisp. Papin. c. 10. pr. illat. 14. Unde recte con-
cludit Roland. à Vall. vol. 4. conf. 80. n. 18. Quod arrogatus hac ratione pro-
parte testatus pro parte intestatus decedat. perl. 12. de adoption. Sichard. ad.
l. 9. n. 9. C. de impub. & alius substitut.

51. *Ut & exhereditatis.*

Utpote in quibus illa qualitas adhuc remansit que ad pupillare de jure
requiritur. l. 2. pr. ff. h. t. l. 10. §. 5. eod. §. non solum Inst. de pupill. l. 6. pr. ff.
de in iusto nuptio junct. §. posthumorum. Inst. de exher. liber. 1. 6. pr. ff. si ta-
bulare test. null. ext. l. 28. §. 1. de lib. & post. l. 13. §. 1. de testam. milit. & per-
ea que eruditae congregatae. Ant. Fab. 9. conject. 20. Neq; n. hereditas facit
suum, nisi & quicunque suum hereditate sumitur in l. 8. §. pen. de inof-
fic. test. l. 1. §. pen. de suis & Legit. Unde sic ut Suus ab hereditate patris
abstinens suus tamen maneat l. 6. §. 1. de reb. aut. jud. pot. l. 78. ff. ad Tre-
bell. Illam vero ex testamento exstentiam per Exhereditationem tolli fa-
cile largimur. l. 10. §. 4. ff. de vulg. & pop. l. 27. §. 4. ff. ad SC. Trebell. D. ff.
Gomez. tom. 1. c. 1. n. 3. Angel. de Saide q. a. 10. n. 2. Lancellot. de pu-
pill. n. 32.

52. *Et nepotib. ex filio Emancipato in potestate retentio.*

Agasuntur enim sui heredes l. Gallus §. sequenti ff. & lib. & posth.
§. posthumorum. J. de ex her. lib. Neq; id correctum est perl. meminiimus:
C. de legi her. Govean. ad l. 2. §. 5. n. 25. ff. de vulg. & pupill.

53. 3. *Dummodo sibi quoq; pater testamentum faciat.*

l. 1. l. 2. ff. h. t. Neq; n. sine hereditate in stirione testamentum vires ha-
bet l. proximè ff. de his qui in testam. del. & pupillare dicitur pars & sequela
paterni §. liberis J. h. t. ita ut ex eo sustineri dicatur l. 1. ff. h. t. l. 8. §. 5. ff. de
inoff. test. l. 2. §. interdum l. 10. §. 4. ff. h. t. Donell. 6. Com. 25. Quod ta-
men fallit in Milit. l. 1. §. ult. ff. de testam. milit. Alias genere semper
Substitutione prelupponit institutionem. Chiflet. de subst. c. 12.

54. *Etiamsi altem minus solenniter inter liberos testetur.*

Quamvis enim ipse impubes si testetur, ita sibi heredem inutiliter
faceret, tamen hic ex persona & potestate partis res determinanda venit
l. 8.

effectu testamentum facit l. hac consultissima §. eximperfecto C. de testā.
Jalon. in Auth. novissima. n. 16. C. de inoff. test. & plerumq; rum quando
agitur de favore & interesse ipsorum liberorum, q; hic usū venit Jul. Clar.
tract. de testam. quāst. 10. Rolandin. p. 1. flor. test. rubr. 24. n. 2. nam &
extraneis in tali testamento legari & fideicommitti potest Auth Quod sine
C. de testam. Govean. ad l.2. §. 5 n. 21. Trentac. p. 2. c. 13 n. 2.

55. 4. In casum impuberis in aetate pupillari decedentis: id
quod varijs fit formulis, tam implicite quam explicitè.
pr. & §. substituitur J. h. t. l. 2. §. 5. l. 4. in fin. l. 8. in pr. l. 38. l. 43. ff.
h. t. Menoch. 4. pr. sumt. 34. & seqq. Rolandin. d. lo. rub. 49.

56. Pubertatem equidem exceedere requirit, intra minorem
tamen etatem includere substitutionem minimè prohibetur.

l. qui plures 37. §. 1. l. exfacto 41. §. item quāro ff. devulg. & pup. &
tunc ultra annos a patre praevious minime exceedi potest. Rol à Valli p. 3.
conf. 72. n. 11. Alias si indeferitè etiam infantī pupillariter substitut, uig.
ad 14. annos substitut revoluisse pr. sumt. cum id pupilio utile sit l. 42.
pr. ff. de adquir. her. Menoch. 4. pr. sumt. 47.

57. Vis hujus substitutionis se exerit impubere intra annos
impuberatis mortua, cui in omnibus bonis ejus succedit sub-
stitutus etiam iis qua mortuo patre quāstā sunt.

l. o. §. 5. ff. h. t. 1. Papin. §. 5. ff. de inoff. test. l. c. hāredi §. cum filiæ:
ff. h. t. & hoc in eo pagano qui filio & non in suo substitut indubitatum
est Paul. Leon. de pupillari. n. 210 etiam in certis saltē bonis substitu-
tio fiat Gul. Onciac. Acad. quāst 72. exemplo institutionis l. 1. §. si ex fun-
do. ff. de hered. instit. Gomez 1. resol. 4. n. 13. Menoch. 4. pr. sumt. 48. Imo
& in bonis patris succedit si ea vel per immixionem vel per Existentiā sui
heredis juncta in pupillarib. inveniat l. paterfam. de privil. cedit l. 12. de
vulg. & pupil. l. 10. §. 2. eod. Trentac. p. 2. c. 18. n. 1. Diversum est in iis qui
arrogato substituuntur, ut supr. thes. 50.

58. Excluditg. omnes ab intestato venturos, etiam Ma-
trem.

Quamdiu enim ex Testamento hereditas deferri potest, tamdiu legit-
ma cessat l. quandiu de adquir. her. Hic vero fit successio ex testamento il-
lo, quod filio suo pater facit & ideo non luctuosum hoc est narrari, quia pa-
ter facit l. 8. §. 5. de inoff. test. l. 2. pr. ff. h. t. fac. l. 5. pr. ff. eod. & l. 4. C.
eod. l. 2. C. eod. c. 1. de testā. in 6. Sic in Codicillis hæc substitutio facta valet
in vim fidei cōmissi, ita ut mater ad resurrectionē teneatur l. 76. ff. ad SC. Tre-
bell, quidam tanto magis in testamento: Roland. à Valli. p. 1. conf. 69 n. 6.
Menoch. 4. pr. sumt. 38. Ant Fab. dec. 33. c. 5. & 5. conject. c. 9. Chādet.
c. 15. Donell. ad l. 8. n. 5. 6. C. de impob. & aliis subst. Fachin. 4. contr. 42.

59. Quod & in tacita pupillari verificatur.

tu quam ex Constitutione DIVI Marti, an vulgaris pupillarem contineret,
Rol. à Vall. d. conf. 69. n. 23. In eventu n. pôlitum est an filius ante matrem
in aetate pupillari sit moriturus necne. Et sic illa constitutio non habaret
potestatem purâ sed conditionatam: Quod tamen Legislatori ne in mem-
orem quidem venit. Nec obstat q. in d. l. 45. h. t. substitutus fuerit unus ex
liberis: Quia juxta Ant. Fab. in substitutionibus pupill. non qualitatem
personæ substituti sed favorem eius cui facta est substitutione respicimus qua-
lis hic est ipse impubes: cuius favor major quam Matris. Nil officit l. pre-
cibus C. h. t. ibi enim speciale est in milite l. centurio ff. h. t. cuius voluntas
pro lege est nec supplicationem ex lege patitur. Fab. dec. 72. er. 7. Hoc
dispicet Vincent. Cabot. 2. disp. cap. 18. qui putat in casu d. l. centurio ad-
mitti interpretationem, cù substitutio in secundum casum facta compre-
hendat primum, adeoque etiam in primum facta comprehendat secun-
dum. Sed male infertur, nam ibi substitutio in secundum casum facta
non trahitur ad alia bona pupilli aut Minoris quam quæ ab ipso patre te-
statoe adquisivit, non vero simpliciter in primum casum extenditur. adde
Vigl. pr. J. de pupillari. n. 17. Connan. io. com. ult. n. 13. Vaud. l. var. quest.
44. Trentac. p. 1. c. 12. & p. 2. c. 16. Polit. de pupill. n. 39.

60. *Etiam quod ad Legitimam.*

per d. 1. 8. §. 5. de inosf. testam. d. c. t. & testam. in 6. Legitima enim
facit ut que relativa inosficii competat que hoc casu denegatur. Nec verò
tam firmiter successio matris in bonis liberorum stabilita erat, cum ea de
jure l. 12. tabb. profus excluderetur & demum per Prætores & SC. Tertyl-
lianū vocaretur pr. J. & t. t. ff. ad Tertyll. adeoque vinculum juris, quo ei
legitima debetur, cù debilius testam facilius dirimi potest. Paulus Leon.
de pupill. n. 236. Zaf. c. 1. §. ult. Polit. n. 25. & allegatiā Menoch. 4. præf. §. 8.
nu. 30. 31.

61. *Quod si pupillariter substitutus inveniatur quoq; he- res scriptus, patris hereditatem repudiare, pupilli vero adire omnino potest.*

l. 12. ff. h. t. l. 40. 41. 42. ff. de adquir. her. l. 27. §. 2. ff. ad SC. Treb.
quod ita intelligo dummodo pupillares tabulæ sustineantur per aliquem
coheredum adestem d. l. 40. d. l. 27. l. 10. §. 4. h. t. Si vero ipse impubes
patris suo heres exitit, tunc quia utraq; hereditas juncta est, non concedi-
tur substituto separatio l. 10. §. 3. h. t. Et ita hi textus videntur fieri conso-
ni. E converso si patris hereditatem adest pupillarem postea minime repu-
diare potest l. 27. §. 2. vers. tum si soles. ff. ad Trebell. l. 20. C. de jur. delib.
imo ejus heredi (ut maximè alias substitutio in heredem non devolvatur.
l. 10. pr. h. t.) etiam invito adreficit l. 53. l. 58. ff. de adquir. her. vel iure ad-
cresendi privilegiato hoc in casu, quo hereditas hereditati & non portio
portioni adreficit, ut vult Duar. de adquir. her. cap. 10. vel ita ut ponit Ant.
Fab. dec. 31. er. 7. Alter Trentac. p. 2. c. 18. n. 1.

62. Ni-

lio &c. tunc enim sine patris hereditate ad pupillare non veniet.
§. substituitur J. h. t. l. 5. l. 8. §. ult. l. 10. pr. l. 38. pr. ff. h. t. & tunc ea
substitutio conditionata esse viderit & ad institutionem praesertim collata
Duar. ff. h. t. cap. 15.

63. Servus autem alterius ita institutus & substitutus si
jussu Domini ex institutione adierit & eo manumisso postea
conditio substitutionis eveniat, ipse ex substitutione & non
Dominus eius vocatur.

d. l. 8. §. 1. h. t. l. 80. l. 35. pr. de adquir. her. praesertim per hoc persona
instituti notarii non eius ad quem potestate juris hereditas devenit l. 3.
ff. h. t. l. 44. de condit. & dem. l. 11. de leg. l. Vigil. ad §. substituturn. 2. J. h. t.
Duar. d. c. 15. Govean. add. l. 3. n. 8. h. t.

64. Est & hic effectus pupillaris substitutionis, ut frater
fratri impuberi substitutus fiat et necessarius.

l. 10. §. 1. l. 2. §. 4. & l. 12. ff. h. t. l. 42. de adquir. her. de quo quæsumus
est an etiam tanti sit valoris, ut ita substitutus, antequam plenè agnoscas
hereditatem transmitat eam in suos heredes? Quod quidem displiceret Go-
veano contra Barrolum, nobis vero apparet placere nec; enim tunc heredi-
tas ut adquirenda sed ut adquisita habetur, ipso iure hoc operante Trentac.
p. 2. c. 17. n. 2. Nec obstat Goveani ratio, quod hic frater fratri non fiat.
Suis, adeoq; hunc effectum transmissionis substitutio illa habere non pos-
sit; Nam non requirimus suitatem sufficit quod sit Necessarius, ad Exem-
plum servi necessarii heredis, cui ille frater & equiparatur l. 10. §. 1. h. t.

65. Extinguitur pupillaris substitutionis, si pupillus in pote-
estate moriatur.

l. 17. §. 1. de adopt. l. 28. 29. de vulg. & pup. l. 10. l. 11. ff. de captivis &
posti. rev. Ant. Fab. lib. 10. conj. c. 45. 6. 7.

66. Ut & deficiente substitutionis conditione.

Veluti si filius in puberte §. masculo J. h. t. l. 7. l. 14. l. 43. pr. ff. h. t. l.
21. cod. vel substitutus ante pupillum moriatur l. 10. pr. eod. nec; enim ad
heredes devolvitur Gomez. i. resol. 4. n. 15. Politus de pupillari n. 41. 42.

67. Et si hereditas ex testamento patris non sit adita.

l. 16. §. 1. l. 2. §. 2. ff. h. t. l. 2. C. de bon. poss. contra tabb. l. filium ff. eod.
Zaf. de subst. c. 2. in fin. Si tamen per bon. poss. contra tabulas testamentis
evacuetur sustinetur tabulae pupillares l. 34. §. ult. ff. h. t. ubi Ant. Govean.
n. 1. Donell. ad l. 7. n. 17. C. de impub. & alios subst. Fumeus de subst. n. 58.

68. Sed an per S'U'I heredis nudam existentiam suspi-
neatur?

Goveanas, Trentacinqui, Duarenus, Vigilius negativam habent per
l. 2. §. 1. & 2. l. 38. §. ult. ff. de vulg. & pupil. arg. l. 6. J. de pupil. l. 9. ff. de
testam.

lianis. l. 13. §. h quis i. l. 27. §. a patre ff. ad SC. Trebell. l. 40 in fin. de adquir. her. l. 8. §. 5. de inoffic. test. Sed in affirmativa juris civilis ratio nos cogit. Tum quia pupillaris substitutio est favorabilis l. 42. de adquir. her. l. 12. de vulg. & pupill. Tum quia abstentio tanquam iuris praetorii remedium non potest facere, ut es qui se vel exitit heres, possit desinere esse heres. §. 1. J. de bon. pos. l. 7. §. pen ff. de Minor. Unde etiam post abstentionem libertates competit l. 23. ff. de testam. manum. l. 30. §. 5. ff. de fidei. libertat. & in suum etiam abstinentem Creditores paterni actiones directas habent l. 75. ff. de adquir. her. & post abstentionem bonus patti venditis, si adhuc aliquid superstis, id suo assignatur tanquam vero heredi l. 6. §. 1. de reb. autor. iul. l. 79 ff. ad Trebell. Facit l. paterfamilias ff. de privilegio. credit. Ant. Fab. dec. 31. er. l. 2. 3. &c. Vincent. Cabot. 2. disp. 22. Cuj. ad l. 2. ff. de excusar. tut. Politus de pupill. subst. n. 43.

69. *Quasi pupillaris substitutio fit liberis qui ob morbum animi, utpote furiosi & mente capti, testari prohibentur, in casum quo heredes erunt & in furore decesserint.*

§. quaque J. de pupill. l. 9. C. de impub. & alii. de furiosis equidem. Doctores in vanum dubitant ex l. 25. C. de nuptiis, cum a iuris hac de re sit texius in l. ult. §. 1. C. de curat. furios.

70. *Substituere ita possunt parentes cuiusq. sexus.*

d. l. 9. ibi: qui vel quae, & ibi: testatori vel testatrix. Roland. à Vall. vol. 4. conf. 68. n. 44. & seqq. iratamen ut pluribus simul existentibus est penes quem patria est potestas praefatur, adeo: quia tunc mater non admittatur arg. l. ult. in primis. C. de curat. furios accedit duplex vinculum in parte §. sed hodie J. de adopt. l. 2. §. objicitur ff. ad SC. Tertiy. Donell. 6. Com. 27. Vigil. d. §. qua ratione. n. 4. Sichard. add. l. 9. n. 8. Hinc sequitur quod liberi etiam emancipi parentibus furiosis, tanquam Curatores esse l. his qui, de tutor & curat. non tam exemplariter substituere possint, tum quod Constitutio haec potestatem illis non dederit, tum quod alias filii substituens possit seipsum substituere, utpote cum liberi furiosorum debeant substitui, quod absolum est dicere Rolandin. de art. test. p. 1 rubr. 25. n. 5. Politus de Exemplari nu.; & nu. 18.

71. *Etiam si ad secunda convolaverint vota.*

Quod in patribus & avis indubitatum de quibus maiorem fiduciam leges fovent l. ult. C. de bonis que liberi, quam de matribus arg. l. 4. ff. & C. de testam. tut. l. 2. ff. de confit. tut. l. 22. §. pen. C. de admin. tut. Auth. Sacramentum. C. quando mulier tut. offic. l. t. C. ubi pupill. educ. l. quod mater. C. de revoc. donat. Auth. ex testamento C. de secundis nupt. Nov. de nuptiis. §. fin autem. §. quia vero & §. soluto & §. si vero expectet. l. 3. §. illud: ibi: matre secundis nuptiis funestata C. de secundis nuptiis. Paulus Montan. tract. de Tuteles. c. 15. n. 109. & seqq. Roland. à Vall. conf. 68. n. 29. 30. 31. p. 4. Itaq. in matre communiter recepimus, ut ea si vitricum superinduxerit hanc potestatem amississe censeatur Donell. 6. Com. 27. & ad l. 9.

anit altera iterum dedisse singatur. Politus n.4.

72. Et quidem liberis saltem furiosis & mente captis non
vero prodigiis, mutis, surdis.

Neq; enim contra regulas juris communis inductam constitutionem, qualis haec est l. verbis de V. S. l. testandi C. de testamentis, ad consequentias producere licetum est l.14. ff. de ll. l.123. l.184. de R.J. Quod ipsum Vigilius sibi quoq; placere ait, nisi a communi opinione recedere ipsi religio esset. Nil facit quod obicit Donellus, prodigos furiosis proximos esse quoad bo-
dorum administrationem l. 12. §. ult. ff. de Tutor. & Curat l. 1. C. de Cu-
rat. furios. l. 8. §. 1. ff. de rebus eorum qui sub tut. Id enim secundum quid
verum est non vero simpliciter l. 6. de V. O. l. 5. de adquir her. juncta l. fu-
riosa. 41. de R. J. l. in negotiis. ff. de R. J. Vultej. in pr. J. de V. O. n. 32. Me-
noch. p.1. cons. 82. n. 195. &c. Unde furiosi sanitatem, prodigi vero sanos
mores recipere dicuntur l. 1. de Curat. furios. Melius ergo est sequi caute-
lam Johannis Dilecti de arte test. tit. 5. cauel. 11. in fin. Cnjac. p. t. C. de im-
pub. & alijs. Valsq. illust. contr. lib. i. c. 37. n. 9. Diss. Sichard. ad l. 9. n. 4.

73. Impuberibus furiosis quog, ita substitui posse placet.

Nulla enim litera constitutionis obstat, immo dum ea generali-
ter loquatur & non certe aratis liberos dereriminet, cur nos determinabi-
mus? Et cum in tali impubere duplex impedimentum, ob quod testari
non possit concurrat, in patresfamilias quoque duplex substituendi reme-
diu m subsit, cur uno alterum expirare dicamus? Neq; n. quid vetat quo mi-
nus plures substitutionū species in uno testamento cumulati possint ut vi-
dere est in l. 4. ff. & C. hoc. tit. ut supra thel. 40. Et interdum hoc necessa-
rio dicendum est, veluti si mater filio impuberi furioso extra potestatem
existenti substituere velit, ubi certe non nisi hoc substitutionis genere uti
potest. Vigilius ad §. qua ratione n. 6. Jas. h. t. Duaren. ff. h t. c. 14. Nec
obstat. l. 3. ff. de tutelis, non enim ut tutela & cura, ita quoque haec quasi
pupillaris substitutio certe aratis liberos requirit. Neque ut plures substi-
tutionis species l. 15. ff. h. t. 1. 2. C. cod. ita etiam plures tutelæ species con-
currere possunt: adeoque nihil ab illa ad hanc illatio importabit. Multo
minus fecit, quod ad Extraordinarium remedium non pateat recurvus,
ubi ordinariu suppetit l. 16. ff. de innoxib. negatur n. assumptum. Diss.
Trentac. p. 2. c. 4. nu. 9. Politus de pupillati n. 9. Rolandin. p. 1. tubr. 25.
nu. 9.

74. Et quia sufficit ut substituens ex pluribus furiosis libe-
ris aut fratribus unum substituat, ceteros preteritos testamen-
tum reverttere non posse consequens est.

d. l. 9. ibi: unum vel certos, vel omnes. Nec tunc jure conqueri potes-
tunt de iniuritate avi, qui eos non tenebatur instituere, utpote quos pa-
ter præcedat §. posthumorum J. de exheredit. liber. nec de patris, quia ipse
non fecit testamentum l. 8. §. sed nec. ff. de inoffic. testam. Nec hic valeret

D

illatio.

ipse facere posset si sanus esset. Nam nec ipsis furiosis teneretur instituere
fratres l. 7. C. de inoffic. test. quod tamen pater substituens omnia facere
teneatur d. l. 9. Ita Donell. ad l. 9. n. 9. C. h. t. & 6. com. 27. Politus de pu-
pillari n. 16. Sichard. ad d. l. 9. n. 5. C. h. t. Vigil. ad §. qua rationem J. h. t. n. 7.

75. Ut nec matrem.

per ea quæ supra thes. 58. ponuntur. Rolandin. de art. test. rubric. 25.
n. 21. p. 1. Sichard. ad l. 9. n. 5. C. h. t. Trentac. d. c. 5. a. 12. Dis. Gomez.
tom. i. c. 6. n. 7.

76. Finitur hac substitutio si post eam furioso liberina-
scantur.

I. ex facto. 43. ff. h. t. arg. l. cum avus 12. ff. de condit. & demonstr. l. ge-
neraliter 6. §. cum autem C. de instit. & substit. Non idem dixerim de li-
beris naturalibus tuncum. Politus de exemplarina. ult. Ur nec de fratrib.
Furiosi postea nativi, ut maxime Sichard. d. l. 9. n. 12. C. h. t. singularem.
hic speciem notet, qua frater fratri testamentum ru. npat. Nulibi enim
hoc fundatur & in contumaciam est. fratres C. de inoffic. test.

77. Vels furiosus resipiscat:

§. qua ratione J. h. t. l. 43. h. t. d. l. 9. C. h. t. De hoc tamen valde di-
sceptatur si post reconvenientiam iterum furor stimulis suis cum accen-
derit, ut loquitur Imp. in l. 6. C. de Curat. furiosi. num ibi substitutio quo-
que vires denuo adquirat? Distinguunt Dd. inter parvum & magnum inter-
valum, ita ut si statim revertatur furor, nunquam in sanitatem fuisse resti-
tutus intelligatur, nam & febriens tempore inter patoximos interje-
ctio non habetur pro saeo l. 5. ff. de adil. edict. & si conjuges post divor-
tium mox reconcilientur, idem numero est matrimonium & non aliud.
33. ff. de titu. nupt. Et id nostro casu convenienter d. l. 3. ibi: quatenus per-
severat: ibi: quia jam sibi possit testamentum facere. d. l. 9. ibi: perpetuo.
Si vero longo intervallo interfecto furor revertatur, non tam nuperus
quam alius furor cum adortu fuisse intelligitur adeo; tunc sibi impetrat si
non testatus fuit cum potuisse l. furiosum C. qui testam. sic. Quæ tamen
provisio in arbitrio judicis est; nam & cum in confusione, furoris & sanita-
tis est, non penè est tempus in quo hujusmodi moribus desperatur, d. l. 6. C.
de curat. fur. Menoch. lib. 4. p. presumt. pr. sumpt. sc. Vigilius d. §. qua ra-
tionem n. 2. J. h. t. Gomez. tom. i. cap. 6. n. 11. & ibi Soq. &c.

78. Porro jure Privilegiato Militibus concessum est ut in
secundum casum directo. tam filii quam Extraneis post here-
ditatis acquisitionem decedentibus substitutum dare possit.

l. 15. ff. de vulg. l. precibus. C. de impub. l. 5. l. 4. §. 3. ff. de testam.
milit. l. 6. C. codem. quod pagani non est licitum §. ult. J. de pupill. cum il-
li non possint heredem facere ad certum tempus, vel ex certo tempore l. he-
reditatis

est. l. 8. C. de testam. milit.

79. *Id quod fit vel per expressas formulas, vel per compendium verborum.*

d.l. 15 ibi. si intra quintum & vicesimum annum &c. d. l. precib. ibi: vel expressa vel compendio &c. veluti: *Quando cum quis filius meus decesserit* &c. Roland: a Vall. p. 1. cons. 25. n. 13. 14. Trentac. p. 4. c. 3. & 4. Duaren. ff. h. t. c. 22. & lib. 2. disp. ann. c. 22. Fumeus de subst. n. 72.

80. *Effectus in hoc conspicuus est, quod caterarum substitutionem casus hic comprabensi inventantur.*

Nam aut filius moritur intra annos impuberis, tunc substitutus in omnibus filii bonis succedit ex pupillari l. centurio. ff. de vulg. & pupil. Aut post puberitatem, tunc saltet ea bona quæ à patre filius adquisivit ad substitutum pertinent l. 10. §. 5. & d. l. 15. de vulg. l. 5. l. 41. §. 3. de testam. milit. l. precib. C. de impub. & aliis: non etiam ea quæ filius aliunde quæsivit, ne videlicet privilegium militum datum vergat in præjudicium liberorum l. 28 ff. testam. milit. l. 40. ff. de admin. tut. qui ita testandi facultate liberto- re quasi privarentur l. ex facto. ff. h. t. Duar. d. c. 22. Donell. ad d. l. precibus n. 8. C. de impub.

81. *Et quod substitutus jure illius substitutionis militaris non per fideicommissum sed directo succedat.*

Nam iure fideicommissi quilibet etiam non miles potest post pupilla- rem testam. relinquere §. ult. J. de pupillari, & sic hoc non esse privilegium militare, quod tamen jura volunt. d. l. centurio. ibi: directo substituit: & ibi: ex privilegio militum. l. 6. C. de testam. milit. ibi: proprio privilegio. quemadmodum & directo valer institutio ex tempore & ad tempus l. 15. §. miles. l. 41. de testam. milit. & substitutio pupillaris absq; prævia institu- tionem l. miles 4. §. ult. l. 15. §. penult. eod. & dispositio imperfecta l. 15. eod. Itaq; quod valere potest iure directo cur obliqueatur? Et patrum abest quin dissentient Cujacius militi plus privilegi tribuat flectendo dispositionem directam quæ jure directo (uti putat) valere non potest, ad fideicommis- sum, quam si directam directo interpretetur. Non enim militum dispo- sitiones tanquam nudæ voluntates sed tanquam testamenta & jure testa- mentorum conservantur l. 40. ff. d. t.. Parum ergo facil l. precibus C. h. t. nam ex communis interpretatione Goveani, Donelli, Duaren & aliorum non positive sed comparative intelligenda sunt Impp. verba quamvis dis- sciat Vincent. Cabot. 2. disput 20 Cujac. 12. obs. 27. cui respondet Ant. Fab. 15. conject. 12. 33. Gomez. 1. var. resol. 7. n. 5. Menoch. 4. præsumt. 52.

82. *Etiamsi ad sui Mater eius qui habet substitutum.*

Nulla enim ei infertur injuria utpote quæ in bonis mariti nihil juris habet, in quibus solis substitutus succedit l. 5 l. 28. l. 1. §. 3. de testam. mi- lit: nec obstat quod per immixtionem facta fuerit confusio istorum bono- rum.

tempus finitum iterum separatio bonorum fieri necessariò debet arg. l. 12.
ff. de vulg. & pupil. Trentat. p. 4. c. 8. Zaf. c. 5. Fumeus de subst. n. 82.

83. Quod si Miles filiam suam impuberem & fratrem
suum institutos invicem substituit, filiaq; postquam heres
extiterat, decebat superstite matre & Patrio tanquam substi-
tuto, ibi Mater ab intestato admittitur substituto exclusio.

per l. 6. C. de testam. milit. Non enim illa reciproca substitutio ope-
ratur plus quam vulgarem, non v. tacitam pupillarem Vigl. ad pr. J. de pu-
pill. n. 16. Donell. ad d. l. 6. n. 4. nos quod miles pupillariter substituere
non potuerit, sed quia dubitatur an voluerit, cum voluisse non praesuma-
tur. Eleganter Ant. Fab. dec. 72. er. 7. Cum itaq; spes vulgaris substitutio-
nis per existentiam fuerit sublata l. post aditam. C. de impub. & aliis. Utiq;
res ad causam intestati pervenit.

Quæritur :

Testatrix Titio reliquit legatum sub con-
ditione, Si Religioni Pontificie se adsozia-
verit; An conditio pro non adjecta habenda
& Titius ea non obstante ad Legatum sit ad-
mittendus?

DISP. V.

X2617642

b17

A.
arii Publici 1611,5

IV. ~~X~~

I T U.
SUS.

lana

acultate Juridicā

sultissimo

ER HARDO

indam proponet

US LUSATUS.

ulij.

DIA NIS.

X I.